

การนำเสนอข่าวความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงเดือนพฤษภาคม
เฉพาะช่วงวิกฤติระหว่าง 4-11 และ 17-21 พฤษภาคม 2535

ในระหว่างที่เกิดความขัดแย้งทางการเมืองเดือนพฤษภาคม 2535 ช่วงวันที่ 4-11 และ 17-21 พฤษภาคม 2535 ได้เกิดเหตุการณ์ขึ้นมากมาย ซึ่งงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะขอออกมาเพียงบางเหตุการณ์ที่สำคัญ หรือเป็นเหตุการณ์วิกฤติที่สร้างความสนใจให้กับคนทั่วไปเป็นอย่างมาก และเป็นจุดที่จะลุกลามไปสู่การต่อสู้รวมถึงเหตุการณ์การใช้กำลังทหารเข้าปราบปราม และการยุติวิกฤติการณ์ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 ทั้งนี้เพื่อพิจารณาแยกแยะให้เห็นได้ชัดเจนขึ้น ถึงการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น และกรมประชาสัมพันธ์ ในการนำเสนอเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมา เหตุการณ์ที่จะนำมาศึกษาในบทนี้ประกอบด้วย

วันที่ 4 พค. 35	พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประกาศอดอาหารที่หน้ารัฐสภา เพื่อต่อต้านการที่พลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี
วันที่ 6 พค. 35	การประชุมม็อดค่านของประชาชนหน้ารัฐสภา ในขณะการอภิปรายวันเปิดประชุมสภาเป็นวันแรก
วันที่ 7 พค. 35	กลุ่มผู้ชุมนุมนำโดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง เคลื่อนขบวนจากหน้ารัฐสภามาสนามหลวง และตั้งเวทีปราศรัย
วันที่ 9 พค. 35	พลตรีจำลอง ศรีเมือง ยุติการอดอาหารประท้วง
วันที่ 10-11 พค	การประชุมเพื่อยุติการประชุมประท้วงที่วัดบวรจนถึงยุติการประชุม
วันที่ 17 พค. 35	มีการชุมนุมประท้วงของประชาชนที่สนามหลวง
วันที่ 17-18 พค. 35	เผาโรงพิกนางเลิ้ง ยึดกองกำกับการเด็กและเยาวชน เผาท่าลายรถดับเพลิง
วันที่ 18 พค. 35	จับกุมพลตรีจำลอง ศรีเมือง
วันที่ 18-19 พค. 35	มีการชุมนุมหน้ากรมประชาสัมพันธ์ และเผาตึกกรมประชาสัมพันธ์
วันที่ 19 พค. 35	ทหารได้สลายกลุ่มชนในโรงแรมรอยัล และหน้ากรมประชาสัมพันธ์ พร้อมจับกุมคนอื่นบนพื้นที่

วันที่ 18-19 พค. 35   ปรากฏว่ามีแก๊งมอเตอร์ไซด์ก่อความไม่สงบทั่วเมือง
 วันที่ 19-20 พค. 35   มีการชุมนุมที่หน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง
 วันที่ 20 พค. 35   พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานกระแสพระราชดำรัส
 แก่พลเอกสฤษดิ์ดา คราประยูร และพลตรีจำลอง ศรีเมือง
 โดยมีรายละเอียดตามวันต่าง ๆ ตามนี้

1) พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประกาศอดอาหารที่หน้ารัฐสภา

ความเป็นมาของเหตุการณ์

ในช่วงที่มีการเตรียมการอภิปรายในการเปิดสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมัยแรก เพื่อแถลงนโยบายของรัฐบาลพลเอกสฤษดิ์ดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2535 ของพรรคร่วมฝ่ายค้านอันประกอบด้วยพรรคความหวังใหม่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคพลังธรรม และพรรคเอกภาพ ภายนอกสภาบริเวณหน้ารัฐสภาก็มีการชุมนุมประท้วงของประชาชนภายใต้การนำขององค์กรเอกชนหลายองค์กร และ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ซึ่งยังคงอดอาหารประท้วงนายกรัฐมนตรีนจนกว่าพลเอกสฤษดิ์ดา คราประยูร จะลาออก และกรณีที่เกิดขึ้นในวันที่ 4 พฤษภาคม 2535 นายกรัฐมนตรี ได้ออกมาให้สัมภาษณ์ว่าตนไม่สนใจเสียงนอกสภา พร้อมกับยืนยันว่าจะทำตามเสียงส่วนใหญ่ที่เลือกตนมารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเท่านั้น

ขณะเดียวกัน จากการเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนของรัฐแขนงต่าง ๆ ที่เสนอแต่ทัศนะของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ ได้ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่ารัฐบาลปิดกั้นข่าวสาร เพื่อมีต้องการให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการออกมาประท้วงรัฐบาลพลเอกสฤษดิ์ดา คราประยูร ของ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร และประชาชนส่วนหนึ่ง หน้ารัฐสภา ซึ่งในกรณีนี้ พล.อ.อ.เกษตร โรจนนิล และพลเอกอิสระพงศ์ หนุนภักดี ก็ได้ออกมากล่าวว่าไม่ได้มีการปิดกั้นข่าวสารในกองทัพแต่อย่างใด พร้อมทั้งยืนยันนายกรัฐมนตรีก็ออกมายืนยันในกรณีนี้ด้วย

ทางด้านของกลุ่มผู้คัดค้านหรือกลุ่มผู้ขัดแย้ง กับคณะรัฐบาลพลเอกสฤษดิ์ดา คราประยูร และทหารผู้สนับสนุน ก็ได้นัดหมายกันว่าในวันที่ 4 พฤษภาคม 2535 นี้ จะมีการเปิดปราศรัยที่เวทีสนามหลวง เพื่อแสดงเจตนาารมณ์และรวมพลังประชาชน ที่คัดค้านการที่พลเอกสฤษดิ์ดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยในการปราศรัยในครั้งนั้น จะมีพรรคร่วมฝ่ายค้านเข้าร่วมด้วย ก่อนที่จะมีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลในวันที่ 6 พฤษภาคม 2535

และในเวลา 17.30 น. ของวันที่ 4 พฤษภาคม 2535 เหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่าง ฝ่ายรัฐบาล และกลุ่มผู้ขัดแย้งทำท่าว่าจะคลี่คลายและเพิ่มความรุนแรงยิ่งขึ้น เมื่อพลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรม ได้เขียนจดหมายประกาศอดอาหารจนตาย เพื่อประท้วงพลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยอดอาหารร่วมกับ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ซึ่งวันเดียวกันนี้ เพิ่ง ถูกนำตัวออกจากห้องไอซียู เนื่องจากร่างกายอ่อนเพลียมาก จากการอดอาหารประท้วงเป็นเวลา หลายสัปดาห์ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประกาศว่าจะไม่ยอมรับประทานอะไรแม้แต่เกลือ จะดื่มแต่น้ำเพียงอย่างเดียว ซึ่งทำให้ประชาชนทั่วไปที่ทราบข่าวต่างให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ด้วยเกรงว่าพลตรีจำลอง ศรีเมือง จะเสียชีวิตจากการอดอาหารประท้วง จากนั้นพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ไปร่วมปราศรัยกับกลุ่ม ครป. และ สนนท. ที่จัดขึ้น ณ สนามหลวงด้วยและได้ประกาศลาตายนบนเวทีปราศรัยสนามหลวงอีกครั้ง พร้อมกันนั้นยังได้นัดประชาชนให้ไปพบกันที่หน้ารัฐสภา ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2535

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

ในกรณีนี้ ทั้งสององค์กรข่าวได้เสนอ การประกาศอดอาหารของพลตรีจำลอง ศรีเมือง เหมือนกัน เนื่องจากเป็นประเด็นความขัดแย้งที่ผู้คนสนใจอย่างกว้างขวาง แต่ทว่ามีความแตกต่างกันในการนำเสนอตั้งต่อไปนี้ จากตารางที่ 15 ข่าวสถานีวิทยุประเทศไทยเสนอว่าจะให้นายกรัฐมนตรีมาจากการเลือกตั้ง ก็ต้องไปแก้ทางสภา "... ดังนั้นทุกฝ่ายจึงต้องยอมรับกติกาตามระบอบประชาธิปไตย... ทุกคนต้องมีเหตุผลและควรผ่อนปรนและหาทางออกที่ดีที่สุด" (ข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ เวลา 13.00, 19.00 น. วันที่ 6 พฤษภาคม 2535) จะเห็นได้ว่าข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์จะให้แหล่งข่าวมาจากฝ่ายรัฐบาลทั้งสิ้น อีกทั้งวันเวลาในการนำเสนออีกถ้าซ้ำกว่า เหตุการณ์จริงถึง 2 วัน คือจากสถานการณ์จริงที่เกิดในวันที่ 4 พฤษภาคม 2535 ส่วนวันเวลาที่ออกอากาศของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นก็จะใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง คือ ออกอากาศในเวลา 21.00 น. ของวันที่ 4 พฤษภาคม เลข ในส่วนของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลคือ นายมีชัย ฤชุพันธ์ ที่ได้พูดถึงกรณีพลตรีจำลอง ศรีเมือง อดอาหารนั้น สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ก็ได้นำเสนอเหมือนกับข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์เช่นกันในวันที่ 6 พฤษภาคม 2535

เมื่อพิจารณาในเนื้อข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ จะพบว่าประเด็นที่นำเสนอเกี่ยวกับการประกาศอดอาหารของพลตรีจำลอง ศรีเมือง หน้ารัฐสภานั้นจะไม่ปรากฏรายละเอียดของกรณีที่เกิดขึ้น แต่จะเป็นลักษณะที่แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลได้พูดถึงหรือให้ทัศนะในกรณีที่เกิดขึ้นนี้ เช่น

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าวกับวัน-เวลาของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และ
สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในวันที่ 4 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	สวท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประกาศ ลดอาหารที่หน้า รัฐสภา เพื่อต่อต้าน ที่พลเอกสุจินดา คราประสูร เป็น นายกรัฐมนตรี (4 พ.ค. 35/ 19.30 น.	นายมีชัย ฤชุพันธ์ (รองนายกรัฐมนตรี) พลเรือเอกวิเศษ การุณยวัฒน์ (ผู้บัญชาการทหารเรือ) พลเอกสุจินดา คราประสูร (นายกรัฐมนตรี) สุชาติ ตันเจริญ (รมช.มหาดไทย)	6 พ.ค. 35 13.00 น. 19.00 น. 6 พ.ค. 35 12.00 น. 7 พ.ค. 35 10.00 น. 13.00 น. 12.30 น.	พลตรีจำลอง ศรีเมือง และแถลงการณ์ นายมีชัย ฤชุพันธ์ นายสมิคร สุนทรเวช พลโทยุทธพันธ์ นายณรงค์ วงศ์วรรณ (รองนายกฯ)	4 พ.ค. 35 21.00 น. 6 พ.ค. 35 10.00 น. 6 พ.ค. 35 14.00 น. 6 พ.ค. 35 22.00 น.

นายมีชัย ฤชุพันธ์ รองนายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวที่รัฐสภา วันที่ 6 พฤษภาคม 2535 เกี่ยวกับกรณีพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ร่วมอดอาหารประท้วงนายกรัฐมนตรี ที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

หรือการที่ พลเรือเอกวิเศษ ภาณุพนธ์ ผู้บัญชาการทหารเรือ ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวถึงกรณีพลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรม และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอดอาหารเพื่อประท้วงพลเอกสุจินดา คราประสูร นายกรัฐมนตรีว่า "...ไม่เห็นด้วยกับวิธีดังกล่าว เพราะรัฐบาลได้จัดตั้งมาอย่างถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ" (วิทยุกรมประชาสัมพันธ์ เวลา 12.00 น. วันที่ 6 พฤษภาคม 2535)

ซึ่งแน่นอนว่า เนื้อข่าวที่ออกมาจากที่คณะของแหล่งฝ่ายรัฐบาลนั้น ย่อมสอดคล้องและเป็นไปตามความต้องการของฝ่ายรัฐบาล ที่มุ่งในประเด็นที่ว่าให้มาแก้ไขข้อขัดแย้งในรัฐสภาด้วยวิธีการของประชาธิปไตย

ส่วนเนื้อข่าวที่ปรากฏในรายงานข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จะบ่งบอกรายละเอียดถึงวันเวลาสถานที่ สาเหตุของการอดอาหารประท้วง เงื่อนไขของการอดอาหาร การตัดสินใจในการกระทำครั้งนี้ และรายละเอียดต่าง ๆ ร่วมกับการอดอาหารเพื่อประท้วงด้วย

"เมื่อเวลา 17.30 น. ที่รัฐสภา พลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรม ได้ออกแถลงการณ์ถึงประชาชน... ระบุว่าจะอดอาหารประท้วง ตั้งแต่เย็นวันนี้ ซึ่งการอดอาหารครั้งนี้ได้ไตร่ตรองมานาน และพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยจะอดจนกว่าพลเอกสุจินดา คราประสูร นายกรัฐมนตรี จะลาออกจากตำแหน่ง โดยจะอดอาหาร และไม่ยอมรับประทานแม้กระทั่งกลูโคส น้ำเกลือ ตรวจร่างกาย หรือการรักษาใด ๆ โดยส่วนตัวแล้วไม่มีใครเกลียดชังพลเอกสุจินดา คราประสูร และการคัดค้าน เป็นไปโดยไม่หวังอำนาจ และถ้าหากการคัดค้านครั้งนี้ ทำให้ต้องรับตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งจะไม่ขอรับตำแหน่งทั้งสิ้น..." (สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น เวลา 21.00 น. วันที่ 4 พฤษภาคม 2535)

จากรายละเอียดของข่าวข้างต้นถ้าพิจารณาในแง่ขององค์ประกอบข่าว แล้วจะเห็นได้ว่า สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น นำเสนอข่าวความขัดแย้งในประเด็นนี้ได้อย่างครบถ้วนมากกว่า โดยแสดงรายละเอียดและสร้างความเข้าใจแก่บุคคลที่ติดตามฟังข่าวได้อย่างชัดเจน ในขณะที่ข่าววิทยุประเทศไทยเป็นเพียงการกล่าวอ้างถึงเพียงหนึ่งประโยค เพื่อโยงไปยังที่คณะของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล

ข่าวไอเอ็น

มีชัย ฤชุพันธ์ : ...เป็นการทำหน้าที่ สส. ของพลตรีจำลอง ศรีเมือง แต่หากจะอด เพราะพลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ขอให้รัฐธรรมนูญด้วย... หากเห็นว่า รัฐธรรมนูญไม่ควรถูกแก้ไขกันในสภา อย่าทำให้เหตุการณ์รุนแรงมากขึ้นจะดีกว่า

ณรงค์ วงศ์วรรณ : ...ผมไม่เห็นด้วย เรื่องที่เกิดขึ้นจะผิดหรือถูกต้องมีการนำไปพูด ในสภา ส่วนมาตรการที่จะแก้ไขยังไม่มี แต่รัฐบาลคงไม่ละเลยเรื่องนี้

สมิทธ สุนทรเวช : ...ไม่น่าตื่นเต็นในตอนนี้อีก 7-8 วัน ยังน่าตื่นเต็นกว่า (เทป เสียง)

พลโทยุทธพันธ์ มกรมณี : ...น่าจะลดธงถึงบ้าง หากเป็นอะไรไปก็จะเกิดความวุ่นวาย เกิดการจลาจลได้เป็นการกระทำที่ไม่สมควร"

จะเห็นได้ว่าทัศนคติแห่งข่าวฝ่ายรัฐบาล มีหลายหลากถึงจริง ทั้งที่ไม่เห็นด้วยโดยตรง เพราะจะทำให้เกิดผลเสีย และเป็นสิทธิ์ที่ทำได้แต่ก็ควรไปกระทำการใด ๆ ในรัฐสภาจะเหมาะสม กว่าแต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีแหล่งข่าวฝ่ายค้านค้าน พุดถึงการอดอาหารประท้วงของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในครั้งนี้เลย อันอาจแสดงจุดยืนของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ประการหนึ่งว่า ไม่เห็นด้วยต่อการอดอาหารประท้วงของพลตรีจำลอง ศรีเมือง เพื่อประท้วงพลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรีในครั้งนี้ ซึ่งอาจจะเกิดจากความไม่เห็นด้วย ของบุคลากรข่าวภายในองค์กรตามการให้สัมภาษณ์ที่แสดงทัศนคติว่าเป็นการตัดสินใจที่รัฐบาลจนเกินไป (สัมภาษณ์ ผู้เรียบเรียงข่าวสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น, 12 มกราคม 2536) หรืออาจเป็นที่ติดขัดเนื่องจากอำนาจสั่งการของเจ้าของสถานี ที่ไม่ต้องการให้ประชาชนคล้อยตามการกระทำของพลตรีจำลอง ศรีเมือง อันทำให้ขัดต่อความประสงค์ของรัฐบาลและฝ่ายทหาร ตามเงื่อนไขที่ได้กล่าวแล้วในบทที่ 6

2) การชุมนุมคัดค้านของประชาชนหน้ารัฐสภา ในขณะการอภิปรายในสภาวันแรก

ความเป็นมาของเหตุการณ์

จากการชุมนุมที่สนามหลวงในเย็นวันที่ 4 พฤษภาคม 2535 ที่มีประชาชนไปร่วมด้วยอย่างมาก ผู้นำการชุมนุมทั้งกลุ่มองค์กรเอกชน พลตรีจำลอง ศรีเมือง และพรรคร่วมฝ่ายค้านจึงได้นัดประชาชนมาร่วมชุมนุม เพื่อกดดันรัฐบาลอีกทางหนึ่ง ที่หน้ารัฐสภาในวันที่ 6 พฤษภาคม 2535 ซึ่งจะเป็นการเปิดสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมัยแรก เพื่อให้รัฐบาล ภายใต้การนำของพลเอกสุจินดา คราประยูร ได้ตกลงนโยบายในขณะที่พรรคร่วมฝ่ายค้านก็ได้ตกลงที่จะไม่เข้าร่วมการแถลงนโยบายของรัฐบาล แต่หลังจากนั้นก็เข้าร่วมในการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี และรัฐบาลทั้งคณะของพรรคร่วมฝ่ายค้าน เนื่องจากนายกรัฐมนตรีไม่มีความชอบธรรมในการปกครองประเทศในแง่ศีลธรรมและจริยธรรม

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

ข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ยังเสนอแหล่งข่าวทั้งสถานีวิทยุผู้ดี บุคคลในพรรคร่วมรัฐบาล ทหารและหน่วยงานรัฐบาล อันมีความหลากหลายแตกต่างจากกรณีพลตรีจำลอง ศรีเมือง ประกาศอดอาหาร ซึ่งแสดงว่าข่าวกรมประชาสัมพันธ์ สนใจในกรณีการชุมนุมประท้วงของประชาชนหน้ารัฐสภามากกว่า และจากคำพูดของแหล่งข่าวแต่ละราย ล้วนแสดงท่าทีที่ไม่เห็นด้วย ในการชุมนุมประท้วงในครั้งนี้ และคงไม่ทำให้เกิดผลใด ๆ แก่รัฐบาลแต่อาจเกิดผลเสียต่อประเทศชาติโดยรวม ข่าว สวท.

นายบรรหาร ศิลปอาชา : คงไม่มีผลกระทบต่อรัฐบาล แต่อาจจะมีผลต่อภาพพจน์ โดยทั่วไปซึ่งจะทำให้ประชาชนสับสนได้

พลเอกวิมล วงศ์วานิช : ถ้าประชาชนเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งที่ดี ก็ควรเขียนเป็นจดหมายหรือแสดงประชามติมาดีกว่า การกระทำเช่นนั้นจะทำให้เศรษฐกิจของประเทศย่ำแย่ลงไป

นายสิทธิ ไชยทองพันธ์ : การก่อกวนชุมนุมคัดค้านรัฐบาล ได้สร้างผลกระทบต่อผู้ใช้แรงงานโดยตรง ไม่ว่าจะทางด้านตลาดหลักทรัพย์ หรือการเข้ามาลงทุนของต่างประเทศ ซึ่งเหตุการณ์เช่นนี้เชื่อแน่ว่าจะทำให้ประเทศเกิดภาวะการว่างงานมากขึ้นอย่างแน่นอน ทั้งนี้ปัจจุบันมีผู้ว่างงานอยู่มากกว่า 1 ล้านคน

นายอุกฤษ มงคลนาวิน : จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการแถลงนโยบายของรัฐบาล การเคลื่อนไหว
ภายนอกรัฐสภานั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปตามสิทธิตามระบอบประชาธิปไตย
ประธานรัฐสภาได้ขอรับรองว่าหากต้องการเห็นประเทศเป็นประชาธิปไตย
ขอโปรดอย่าใช้อารมณ์... รูปแบบที่ชัดเจนยังสามารถแก้ไขได้ด้วยวิธี
ทางประชาธิปไตย การใช้กฎหมายมาบีบบังคับไม่ถูกต้อง ไม่ว่าจะทำเช่นนี้

นอกจากนี้ยังมีการรายงานในอีกรูปแบบหนึ่งคือ ผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ (เป็น
รายงานที่ให้ผู้ประกาศในสถานีอ่าน) ตามตารางที่ 16 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับรายละเอียดของ
เนื้อหาที่นำเสนอแล้ว จะเห็นได้ว่าผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์จะรายงานในสภาพกว้าง ๆ ว่ามี
ประชาชนชุมนุมกัน อยู่เท่านั้นโดยไม่มีรายละเอียดว่าเกิดกิจกรรมอะไร บรรยากาศของการชุมนุม
เป็นเช่นไร และมีความเคลื่อนไหวอย่างไร อีกทั้งรายงานดังกล่าวยังเสมือนเป็นการบอกกล่าว
มิให้เข้าไปในบริเวณดังกล่าวด้วย เพราะมีการ "ปิดการจราจร" อันสอดคล้องกับความต้องการ
ของฝ่ายรัฐบาลที่ไม่ต้องการให้เกิดการชุมนุมหน้ารัฐสภา และไม่ต้องการให้ประชาชนเข้าร่วมใน
การชุมนุมมากกว่าที่เป็นอยู่ ในอีกประการหนึ่งก็เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยทั่วไป ที่ไม่
ต้องไปติดขัดอยู่บนเส้นทางที่มีการชุมนุมประท้วงดังกล่าว อย่างไรก็ตามการรายงานของผู้สื่อข่าว
กรมประชาสัมพันธ์ปรากฏว่ามีเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ในขณะที่สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นมีรายงานออก
มาเคลื่อนไหวจากผู้สื่อข่าวโดยตลอด อันเป็นการอ่านจากผู้ประกาศในสถานี นับแต่เวลา 09.00
น. จนถึง 21.00 น. ของวันที่ 6 พฤษภาคม 2535

จากรายงานข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น นอกจากจะมีรายงานจากผู้สื่อข่าว นำเสนอ
เป็นระยะ ๆ แล้ว ยังมีคำให้สัมภาษณ์จากแหล่งข่าว ทั้งสองฝ่ายคือฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายผู้คัดค้าน
เสนอเกือบตลอดทั้งวัน จึงทำให้เห็นทัศนคติทั้งสองฝ่ายเกี่ยวกับกรณีสถิติการชุมนุมประท้วงหน้ารัฐสภา
ซึ่งปรากฏว่าฝ่ายรัฐบาลได้มองว่าการชุมนุมหน้ารัฐสภาจะไม่สร้างปัญหาอะไร ให้แก่การประชุมสภา
ในวันนั้น

ข่าวไอเอ็นเอ็น

นายกรัฐมนตรี

: ในเรื่องนี้ไม่มีปัญหา ส่วนการคัดค้านจะสามารถกดดันให้นายกฯ ลาออก
นั้น ตนยืนยันว่าไม่มีแรงกดดันอะไร

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าวกับวัน-เวลาวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และ
ข่าวไอเอ็นเอ็น ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	สวท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
การประชุมคัดค้าน ของประชาชนหน้า รัฐสภาในขณะการ อภิปรายในสภาฯ วันแรก (6 พ.ค. 35/9.00-21.00 น.)	นายบรรหาร ศิลปอาชา (รมต.คมนาคม)	6 พ.ค. 35 14.00 น.	ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวไอเอ็น เอ็น	6 พ.ค. 35 9.00 น., 14.00 น., 15.00 น., 17.00 น., 21.00 น.
	พลเอกอิสระพงศ์ หนุนภักดี (ผู้บัญชาการทหารบก)	6 พ.ค. 35 11.00 น., 12.30 น.	นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ (โฆษกพรรคประชาธิปัตย์)	6 พ.ค. 35 9.00 น.
		พลเอกวิมล วงศ์วานิช (รองผู้บัญชาการทหาร สูงสุด)	6 พ.ค. 35 12.00 น.	พลเอกสุจินดา คราประยูร (นายกฯ)
	นายสิทธิ ไชยทองพันธ์ (รักษาการอธิบดีกรม สวัสดิการและคุ้มครอง แรงงาน)		6 พ.ค. 35 17.00 น. 19.00 น. 7 พ.ค. 35 7.00 น.	พลเอกวิมล วงศ์วานิช
				นายปัญญา เกสรทอง (สส.พรรคชาติไทย)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	สาขา	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
	นายออกุซ มงคลนาวิน (ประธานรัฐสภา)	6 พ.ค. 35 10.00 น., 20.00 น.	นายสมิคร สุนทรเวช (รองนายกฯ) นายออกุซ มงคลนาวิน	6 พ.ค. 35 14.00 น. 6 พ.ค. 35
	พลอากาศเอกสมบุญ ระหงส์ (รองนายกฯ)	6 พ.ค. 35 15.00 น.		6 พ.ค. 35 21.00 น. 21.00 น.
	นายปองพล อติเรกสาร (รมต. ต่างประเทศ)	6 พ.ค. 35 20.00 น.	พล.ต.อ. สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ (อธิบดีกรมตำรวจ)	6 พ.ค. 35 21.00 น.
	พลโทชัยณรงค์ หนูนักดี (แม่ทัพภาคที่ 1)	6 พ.ค. 35 20.00 น.	พลโทชัยณรงค์ หนูนักดี (แม่ทัพภาคที่ 1)	6 พ.ค. 35 22.00 น.
	ผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์	6 พ.ค. 35 12.30 น.	นายณรงค์ วงศ์วรณ	6 พ.ค. 35 22.00 น.
	สุชาติ ตันเจริญ (โฆษกพรรคประชาธิปัตย์) (รมช.มหาดไทย)	7 พ.ค. 35 12.30 น.	พลโทยุทธพันธ์ (แม่ทัพนอช) สุชาติ ตันเจริญ	6 พ.ค. 35 22.00 น. 6 พ.ค. 35 23.00 น.
			พลเอกวัลลภ ไขว้ใจยุทธ (หัวหน้าพรรคความหวัง ใหม่)	6 พ.ค. 35 24.00 น.

- พลเอกอิสระพงศ์
หนุนภักดี : การชุมนุมในครั้งนี้ไม่เรียกว่าเป็น ม็อบ และตนก็ไม่มีการเตรียมในการ
เรื่องการป้องกันแต่อย่างใด ข้างนอกก็เรียกร้องไป ข้างในก็แถลง
นโยบายรัฐบาล
- ปัญจะ เกสรทอง : จะทำให้รัฐบาลทำงานได้ยากขึ้น แต่เชื่อว่านายกฯ จะหาทางออกใน
เรื่องนี้ได้ ซึ่งการแก้ปัญหาที่น่าจะเป็นการผ่อนเข้าหากัน
- อุกฤษ มงคลนาวิน : เรื่องนี้ต้องสอบถามจากพลเอกสุจินดา คราประยูร เพราะตนเป็นเพียง
ประธานวุฒิสมาชิก ส่วนความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้เท่าที่ สส. ออกมา
สังเกตการณ์ก็เห็นแล้วว่าสแกนดี ควรที่จะออกไปดูบ้าง
- พล.ต.อ. สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ : เรื่องนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจคงสามารถที่จะควบคุมสถานการณ์ได้ ที่ผ่าน
มากมีเหตุการณ์เพียงเล็กน้อย

สำหรับคณะในฝ่ายผู้ขัดแย้งที่นำเสนอ โดยแหล่งข่าวจากพรรคร่วมฝ่ายค้านของสำนัก
ข่าวไอเอ็นเอ็น ซึ่งมีเพียง 2 คนเท่านั้น ประเด็นที่เน้นมากที่สุดก็คือความรุนแรง อันอาจจะเกิด
ได้ทั้งกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงเอง และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจ ต่อผู้ชุมนุมประท้วง
ข่าวไอเอ็นเอ็น

- จรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ : การกระทำของประชาชน ในวันนั้นไม่ได้หวังที่จะให้เกิดความรุนแรง
ดังนั้นในส่วนของผู้ดูแลบ้านเมือง ไม่ควรกระทำการรุนแรงกับประชาชน
รวมทั้งในส่วนพลเอกสุจินดา คราประยูร นายกฯ ที่ต้องทำหน้าที่ไม่ให้
เกิดความรุนแรงด้วย
- พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ : พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ยืนยันว่าการดำเนินการของพรรคฝ่ายค้านกับ
กลุ่มผู้ชุมนุมไม่เกี่ยวข้องกันแม้แต่น้อย เป็นเพียงฝ่ายค้านรู้สึกเป็นห่วง
เกรงว่าจะเกิดความไม่เข้าใจกัน หากจะมีเหตุการณ์รุนแรงอะไร

ในส่วนของการรายงานของผู้สื่อข่าวสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นจากการประกาศของผู้ประกาศ
ในสถานี เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของการชุมนุมประท้วงนอกสภาฯ จะพบได้ว่าเป็นการรายงาน
ความเคลื่อนไหวธรรมดา ๆ ที่ไม่มีแนวโน้มว่าจะกระทำการรุนแรง หรือก่อให้เกิดความวุ่นวาย
แต่ในส่วนรายละเอียดของข้อเรียกร้อง และการกล่าวปราศรัยโจมตีของกลุ่มผู้คัดค้าน ไม่ปรากฏ
ว่าได้รายงานแต่อย่างใด อีกทั้งถ้าพิจารณาจากการเรียงลำดับข่าวที่เสนอแล้วจะเห็นว่าอยู่ใน

อันดับหลัง ๆ แสดงว่าข่าวการชุมนุมประท้วงเป็นเพียงการรายงาน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง โดยปกติมิใช่ข่าวสดหรือข่าวด่วนที่จะต้องให้ความสำคัญ เสนอเป็นลำดับแรก และมีได้ปรากฏว่า ในการชุมนุมมีเหตุการณ์สำคัญเป็นที่น่าสนใจยิ่งกว่าปกติ จึงมิได้นำเสนอข่าวเป็นลำดับแรก

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในกรณีของการชุมนุมประท้วงของประชาชนหน้ารัฐสภานั้น องค์กร ทั้งสองได้นำเสนอแหล่งข่าวที่ตรงกันถึง 3 คนคือ พลเอกวิมล วงศ์วานิช พลโทชัยณรงค์ หนูนักดี และนายสุชาติ ตันเจริญ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเนื้อข่าวแล้ว อาจกล่าวได้ว่าเป็นการให้สัมภาษณ์ใน เวลาเดียวกัน แต่นำมาออกอากาศต่างเวลากัน ในกรณีที่พลเอกวิมล วงศ์วานิช และนายสุชาติ ตันเจริญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ได้นำออกอากาศก่อน ส่วนพลโทชัยณรงค์ หนูนักดี นั้น ข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ได้นำออกอากาศก่อน

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่น่าสนใจอยู่ที่การคัดเลือกประเด็นข่าวเพื่อนำเสนอของแต่ละองค์กร ซึ่งอาจเทียบกันได้ตามตารางที่ 17 เห็นได้ว่าประเด็นที่คัดเลือกเป็นหัวข้อข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ จะไปไปในแนวทางเดียวกันกับทิศส่วนใหญ่ของฝ่ายรัฐบาล ที่พยายามตอกย้ำอยู่ตลอดเวลาว่า รัฐบาลสามารถควบคุมการชุมนุมประท้วงที่เกิดขึ้นหน้ารัฐสภาได้ แม้ว่าไม่ต้องการให้มีการชุมนุม ประท้วงเกิดขึ้นก็ตาม แต่ประเด็นหัวข้อข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น แสดงให้เห็นถึงประเด็นที่ แตกต่างออกไป โดยอยากให้ทั้งสองฝ่ายมีการเจรจาและตกลงกันในแนวทางที่เป็นประชาธิปไตย

การเสนอหัวข้อข่าวในลักษณะที่แตกต่างกันเช่นนี้ พอจะพิจารณาได้ถึงความต้องการของ รัฐบาลผ่านข่าวกรมประชาสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นว่าการชุมนุมที่หน้ารัฐสภามีได้เป็น เรื่องใหญ่อะไรที่ รัฐบาลจะให้ความสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ซึ่งจะตรงกันข้ามกับสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ที่ให้ความสำคัญต่อการชุมนุมในครั้งนี้เป็นอย่างมาก และคิดว่าอาจส่งผลกระทบเป็นความวุ่นวายในชาติได้

ตารางที่ 17 ตารางเทียบหัวข้อข่าวที่ทั้งสององค์กรเสนอแหล่งข่าวคนเดียวกันในวันที่ 6 พฤษภาคม

2535

แหล่งข่าว	หัวข้อข่าว	
	สวท.	ไอเอ็นเอ็น
พลเอกวิมล วงศ์วานิช (6 พ.ค. 35)	รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด ขอให้ประชาชนแสดงประชามติ ในทางที่สงบ	พลเอกวิมล ชี้ต่างฝ่ายควรลด ทิฐิแก้ไขปัญหา
พลโทชัยณรงค์ หนนงักดิ์	แม่ทัพภาคที่ 1 ให้ความเห็นว่า ขณะนี้เหตุการณ์ชุมนุมที่หน้ารัฐสภา ยังไม่ได้เข้าภาวะฉุกเฉิน ทหาร จึงยังไม่มีการเตรียมพร้อม	แม่ทัพภาค 4 เชื่อทุกคนรักชาติ เหตุการณ์ไม่รุนแรง
สุชาติ ตันเจริญ	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง มหาดไทย กล่าวถึงเหตุการณ์ ชุมนุมหน้ารัฐสภาว่าไม่มีอะไร รุนแรง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถควบคุมสถานการณ์ได้	โฆษกสำนักคณะรัฐมนตรี การชุมนุม เป็นการผิดเวลา

3) กลุ่มผู้ชุมนุมนำโดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง และเคลื่อนขบวนจากหน้ารัฐสภามายังสนามหลวง

ความเป็นมา

การชุมนุมประท้วงของประชาชนอย่างมากมายในวันที่ 6 พฤษภาคม 2535 ที่หน้ารัฐสภา การลดอาหารประท้วงของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ร่วมกับ ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ซึ่งลดอาหารก่อนหน้านั้นแล้วประกอบกับการปิดกั้นข่าวสารในการเสนอข่าว จากสื่อของรัฐทำให้ประชาชนเพิ่มความสนใจในการชุมนุมที่หน้ารัฐสภาในวันเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลเป็นวันที่ 2 และมาร่วมการชุมนุมประท้วงด้วยจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม จนทำให้พื้นที่บริเวณหน้ารัฐสภาแออัดไปด้วยผู้คน ไปจนถึงอนุสาวรีย์รัชกาลที่ 5 และจากการที่ พลเอกสุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรี ได้อ่านประกาศในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร วันที่ 2 ของการอภิปรายพาดพิงไปถึงผู้นำพรรคร่วมฝ่ายค้าน บางท่านกับสภาเปรซีเดียม และพวกนอกศาสนา จึงทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่สมาชิกพรรคร่วมฝ่ายค้านจำนวนมาก กอปรกับการที่ประธานรัฐสภาไม่เปิดโอกาสให้ ส.ส. พรรคฝ่ายค้าน ได้อภิปรายโต้ตอบโดยทักท้วงปิดสภาก่อน จึงยังให้เกิดความไม่พอใจมากยิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่ ส.ส. ในสภาบางกลุ่มเท่านั้น หากรวมถึงประชาชนที่ชุมนุมหน้ารัฐสภาจำนวนมากด้วย ความไม่พอใจนี้เกือบทำให้เกิดการปะทะกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจหน้าสภา เมื่อมีประชาชนกลุ่มใหญ่พยายามพังรั้วที่ปิดอยู่หน้ารัฐสภา - และมีการขว้างปาสิ่งของเข้าไปในสภา แต่ในที่สุดเหตุการณ์ก็คลี่คลายลง เมื่อผู้นำการชุมนุมได้พยายามห้ามปรามและยื่นเงื่อนไขให้พลเอกสุจินดา คราประยูร ลาออกจากความเป็นนายกรัฐมนตรี ต่อมาภายหลัง ส.ส. พรรคร่วมฝ่ายค้าน และพรรคร่วมรัฐบาลบางท่าน ได้ออกมาร่วมอภิปรายบริเวณรัฐสภาด้วย ภายหลังจากการแถลงข่าวที่ห้องโถงรัฐสภา หลังการปิดประชุมสภา

ภายหลังจากปิดประชุมสภาแล้ว นายกรัฐมนตรีได้เรียกประชุมคณะนายกรัฐมนตรี และร่วมรับประทานอาหารกับหัวหน้าพรรคการเมืองร่วมรัฐบาล โดยที่ประชุมยอมรับเห็นว่าข้อเสนอของพลตรีจำลอง ศรีเมือง มากเกินไปและรับไม่ได้ พร้อมทั้ง พล.อ.อ. เกษตร โรจนนิล ได้ เสนอถึงมาตรการในการสลายกลุ่มผู้ชุมนุม 3 มาตรการด้วยกัน

เหตุการณ์ความขัดแย้งรุนแรงทั้งในสภาและนอกสภานี้เองที่ทำให้รัฐบาลตัดสินใจ ออกประกาศปิดกองอำนาจการกลางกองอำนาจการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ หลังจากนั้น นายวิญญู เครืองาม ได้ออกมาชี้แจงถึงเหตุผลในการออกประกาศนี้ จากนั้นได้มีประกาศกองกำลังรักษาพระนคร ฉบับที่ 1 ออกมาในเวลาหนึ่งชั่วโมงถัดมา

ต่อมาในเวลา 20.00 น. โดยประมาณ กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงนำโดยพลตรี จำลอง ศรีเมือง และกลุ่มผู้เฝ้าองค์กรเอกชน จึงได้ตัดสินใจเคลื่อนขบวนจากหน้ารัฐสภา ไปตั้งเวทีปราศรัยแห่งใหม่ที่สนามหลวง เนื่องจากความแออัดที่เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่หน้ารัฐสภา และเพื่อความสะดวกในการไปร่วมชุมนุมของประชาชน

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

ความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมที่นำโดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง มาตั้งเวทีปราศรัยแห่งใหม่ที่สนามหลวง ได้รับการรายงานจากวิทยุกรมประชาสัมพันธ์โดยผ่านการบอกเล่าเพียงประโยคสั้น ๆ จาก พล.ต.อ. สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2535 เวลา 23.00 น. จากตารางที่ 18 อันถือเป็นครั้งแรกในการนำเสนอความเคลื่อนไหวดังกล่าว และเป็นการเสนอเพื่อแก้ภาพพจน์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้ใช้ความอดทน ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหาการชุมนุมประท้วง

ข่าว สวท.

พล.ต.อ. สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ : ...ตนได้รับนโยบายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ใช้ความนุ่มนวลไม่ให้ใช้ความรุนแรง ตนจึงได้สั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ถ้าถูกขว้างปาจนได้รับบาดเจ็บ ก็ขอให้อดทนไม่ให้เกิดเหตุการณ์แบบน้ำผึ้งทอดเต็ยอย่างเช่นการย้ายที่ชุมนุมจากรัฐสภา มาที่สนามหลวงเราก็ไม่ได้ห้ามปราม...

จากนั้นในวันต่อมาคือ วันที่ 9 พฤษภาคม 2535 จึงได้เสนอประเด็นการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นอีก 2 ครั้ง แต่ล้วนเป็นทัศนะของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล ตามที่เคยเสนอมาก่อนหน้าทั้งสิ้น ซึ่งความคิดเห็นหรือถ้อยแถลง ก็จะไม่แตกต่างจากเดิมคือ การชุมนุมที่ยืดเยื้อ ย่อมทำให้เกิดผลเสียต่อประเทศชาติที่ทุกฝ่ายต่างกังวล และเป็นเพียงคำกล่าวถึงเหตุการณ์นี้เพียงสั้น ๆ แต่ไม่มีรายละเอียดบรรยากาศและจุดประสงค์ของการเคลื่อนย้ายเลย

ข่าว สวท.

สมศักดิ์ คุณเงิน : ...ตามที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองขึ้นจนเป็นเหตุให้ประชาชนบางส่วนมาชุมนุมและประท้วงที่บริเวณท้องสนามหลวงอย่างยืดเยื้ออยู่ในขณะนี้ เหตุการณ์ดังกล่าวได้นำความวิตกกังวลมาสู่สถาบันทางการเมือง...

นายกรัฐมนตรี : ...การชุมนุมที่ท้องสนามหลวงจะชุมนุมกันเมื่อไรก็ได้ แต่ต้องไม่ให้เดือดร้อนถึงประชาชน และควรจะยุติเมื่อมีพระราชพิธีต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม คาดว่าสถานการณ์จะเบาบาง

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าวกับวัน-เวลาของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในวันที่ 8 และ 9 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	สวท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
กลุ่มผู้ชุมนุมหน้าโดย พลตรีจำลอง ศรีเมือง เคลื่อน ขบวนจากหน้า รัฐสภามา สนามหลวง ตั้งเวที ปราศรัย (7 พ.ค.35/ 20.00 น.)	นายสมศักดิ์ คุณเงิน (เลขานุการของประชาชน สภาผู้แทน)	9 พ.ค.35 7.00 น.	ผู้สื่อข่าว*	7 พ.ค.35 22.00 น., 23.00 น.
	พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ (อธิบดีกรมตำรวจ)	8 พ.ค.35 23.00 น.	ผู้สื่อข่าว	7 พ.ค.35 24.00 น.
	นายกรัฐมนตรีน	9 พ.ค.35 20.00 น.	ผู้สื่อข่าว	8 พ.ค.35 9.00 น.
	พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์ (ผู้ช่วยเลขานุการกองทัพ บก)	10 พ.ค.35 20.00 น.	ผู้สื่อข่าว	10.00 น. 9 พ.ค.35 9.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	9 พ.ค.35 12.00 น.
			พลเอกอิสระพงษ์ ทนนักดิ์	9 พ.ค.35 10.00 น.

* รายงานโดยผู้ประกาศเป็นผู้อ่านจากสถานี

เรื่อย ๆ และประชาชนส่วนใหญ่จะเรียกตัวเองว่า การชุมนุมเช่นนั้นไม่ถูกต้องและทุกคนก็ทราบแล้วว่า เสียงของประชาชนเป็นเสียงสวรรค์ ถึงทางสื่อมวลชนด้วยกันก็ให้เห็นว่าการชุมนุมจะทำให้เกิดผลเสียอย่างไร ประชาชนก็จะเลิกชุมนุมเอง

และในวันที่ 10 พฤษภาคม 2535 ก็มีรายงานจากผู้แทนกองกำลังรักษาพระนคร ที่ได้แถลงข่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยสรุป และได้กล่าวถึงการเคลื่อนย้ายในครั้งนั้นแต่เพียงสั้น ๆ ข่าว สวท.

พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์ : ... จากการที่ผู้ชุมนุมได้เริ่มชุมนุมที่หน้ารัฐสภา นั้น ไม่เหมาะสมเพราะเป็นเขตพระราชทาน เพราะฉะนั้นการที่ย้ายจากหน้ารัฐสภาไปที่บริเวณท้องสนามหลวง จึงทำให้คลายความวิตกกังวลลงไปมาก

ในทางตรงกันข้ามขณะที่ข่าววิทยุประชาชนสัมพันธ์ไม่มีการรายงานความเคลื่อนไหวโดยผู้สื่อข่าวเลย แต่สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้นำเสนอโดยการรายงานของผู้สื่อข่าวตลอดนับแต่การเคลื่อนย้าย ในวันที่ 7 พฤษภาคม 2535 โดยเริ่มออกอากาศในเวลา 22.00 น. ซึ่งเป็นเวลาที่ใกล้เคียงกับการเคลื่อนย้ายจริง โดยผู้สื่อข่าวได้รายงานว่ามีการเคลื่อนย้ายของผู้ชุมนุมประท้วงหน้ารัฐสภาไปยังสนามหลวง ซึ่งได้มีการรื้อถอนเวทีชั่วคราวที่บริเวณหน้ารัฐสภาด้วย โดยมีเจ้าหน้าที่ติดตามและดูแลความสงบอย่างใกล้ชิดด้วย จากนั้นในเวลา 23.00-24.00 น. ได้รายงานเพิ่มเติมถึงสถานการณ์ในการตั้งเวที และมีตัวแทนพรรคร่วมฝ่ายค้าน ผลัดกันขึ้นอภิปรายที่สนามหลวงด้วย รวมถึงมีการอ่านจดหมายเปิดผนึกของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ให้กลุ่มผู้ชุมนุมร่วมรับฟังด้วย แต่ทว่าไม่มีรายละเอียดของจดหมายแต่อย่างใด

จนกระทั่งเช้า 09.00 น. ของวันที่ 8 พฤษภาคม 2535 จึงมีรายงานข่าวอีกครั้งหนึ่งจากผู้สื่อข่าวว่าผู้ชุมนุมประท้วงบางตาลงไปมากแล้ว และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในเวลา 10.00 น. ของการรายงาน โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำในจุดต่าง ๆ ด้วย แต่ไม่มีเหตุการณ์ความรุนแรงใด ๆ จากนั้นก็ได้นำเสนอความเคลื่อนไหวของการชุมนุมที่ท้องสนามหลวงเป็นระยะ ๆ ว่ามีผู้ใดเข้าร่วมในการชุมนุมบ้าง บรรยากาศภายนอกเป็นอย่างไร ทว่าไม่มีรายละเอียดของข้อความการปราศรัยปรากฏในรายงานข่าวเลย

ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับทองการนำเสนอข่าวทั้งสององค์กรแล้ว สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นจะเสนอความเคลื่อนไหวดังกล่าวได้เร็วกว่า โดยลักษณะการรายงานของผู้สื่อข่าวสามารถแปลความทางสัญญาณได้ถึงถึงความใกล้ชิดและติดตามสถานการณ์ที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง รวมถึงความสดและรวดเร็วด้วย แม้จะไม่มีกรกล่าวถึงรายละเอียดของการปราศรัย หรือแถลงการณ์ต่าง ๆ อัน

แสดงให้เห็นภาพ ที่เกิดขึ้นโดยรวม มิได้รับรู้รายละเอียดเนื้อหาการประชุม รวมถึงเหตุผลในการเคลื่อนย้ายการประชุมก็ตาม ส่วนข่าวกรมประชาสัมพันธ์จะนำเสนอความเคลื่อนไหวเพียงประโยคสั้น ๆ อันเป็นประเด็นในการแสดงทัศนะหรือจากการถามของผู้สื่อข่าว เพื่อให้แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล แสดงความคิดเห็น ซึ่งแน่นอนว่าคำพูดที่ปรากฏย่อมเป็นไปตามแนวทางนโยบายของรัฐบาลและความต้องการของฝ่ายผู้ปกครอง

4) พลตรีจำลอง ศรีเมือง ยุติการลดอาหาร

ความเป็นมาของเหตุการณ์

บรรยากาศในการชุมนุมประท้วงที่ถนนสนามหลวง ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2535 มีประชาชนมาร่วมด้วยเป็นจำนวนมากนับแสนคน และมากขึ้นเป็นเกือบสองแสนคนในเวลา 20.00 น. พลตรีจำลอง ศรีเมือง จึงได้ขึ้นรถคู้หน้าขบวนประชาชนเคลื่อนขบวนจากสนามหลวงเพื่อกลับไปยังหน้ารัฐสภา เนื่องจากทางรัฐบาลจะใช้พื้นที่สนามหลวงในการจัดงานวันสัปดาห์พุทธศาสนาที่ตรงกับวันวิสาขบูชา คือ วันที่ 10 พฤษภาคม และต้องจัดสร้างปะรำพิธีในการจัดงานด้วย อย่างไรก็ตาม ขบวนประชาชนภายใต้การนำของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ไม่สามารถผ่านจุดสกัดที่เจ้าหน้าที่ทหาร ตำรวจได้สกัดไว้ที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าได้ ขบวนประชาชนในชุดแรกจึงต้องหยุดลงที่บริเวณสะพานผ่านฟ้า ต่อมาได้มีประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งมาร่วมสมทบ จึงทำให้ถนนราชดำเนินเต็มไปด้วยประชาชนที่มาร่วมชุมนุมและเป็นการปิดทางสัญจรไปมาไปโดยปริยาย

ในขณะที่เดียวกันที่เวทีปราศรัยอีกกลุ่มที่สนามหลวง ได้เกิดความสับสนขึ้นในหมู่ประชาชนบางส่วนที่ยังไม่ได้เคลื่อนขบวนไป โดยนายโคทม อาริยา ประธาน ครป. ที่ประสานงานร่วมกับสนท. มีความเห็นขัดแย้งกับพลตรีจำลอง ศรีเมือง โดยมองว่าไม่ควรเคลื่อนย้ายประชาชนจากสนามหลวง จึงบอกให้ประชาชนยังคงชุมนุมต่อที่สนามหลวง ขณะที่ขบวนประชาชนกลุ่มหนึ่งได้เคลื่อนย้ายตามพลตรีจำลอง ศรีเมือง ไปแล้วจึงทำให้มีประกาศของทางราชการออกอากาศประมาณ 24.00 น. ใจความว่ากองกำลังรักษาพระนครขอขึ้นชม สนท. และ ครป. ที่คืนเวทีปราศรัยให้พรรคพลังธรรมอย่างเด็ดขาด และไม่เข้าร่วมในการชุมนุมอีก

แต่ในที่สุดนายปริญญา เทวานฤมิตรกุล นายโคทม อาริยา ก็ประกาศปิดเวทีอภิปรายที่สนามหลวง เพื่อให้ประชาชนทั้งหมดไปร่วมสมทบกับพลตรีจำลอง ศรีเมือง ที่ก. ราชดำเนิน ต่อมา

จึงมีประกาศกองกำลังรักษาพระนคร ออกมาอีก 2 ฉบับ ในเวลา 00.30 น. และ 01.00 น. ใจความว่า เวทีปราศรัยที่สนามหลวงได้ยุติลงแล้ว แต่มีการตั้งเวทีปราศรัยใหม่ที่สะพานผ่านฟ้า ขอให้ประชาชนหลีกเลี่ยงเส้นทางดังกล่าว เพราะกลายเป็นปัญหาทางการจราจรและอีกฉบับหนึ่ง ใจความว่า นายปริญญา เทวานฤมิตรกุล ได้เป็นมติของ สนนท. เข้าร่วมการประท้วงอีก แต่ถือเป็นการส่วนตัว มิใช่ในนามของ สนนท. อีกต่อไป

การประท้วง ณ ราชดำเนินได้ดำเนินไปจนตลอดคืน จนในเวลาเช้า พลตรี จำลอง ศรีเมือง จึงได้ขอมติประชาชนที่ร่วมชุมนุมอยู่ ในการเลิกอดอาหารของตน ทั้งนี้เพราะพลตรีจำลอง เห็นว่าในฐานะที่เป็นผู้นำในการประท้วงและการเคลื่อนไหวประชาชน ต้องใช้พลังงานสูง การยุติในครั้งนี้ก็เพื่อมีพลังงานต่อสู้ในการประท้วงต่อไป และผลของมติที่ออกมาคือพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้กลับไปรับประทานอาหารในเวลา 11.00 น.

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

แหล่งข่าวของฝ่ายรัฐบาล 3 คน ได้ออกมาให้ทัศนะในการยุติการอดอาหารของพลตรี จำลอง ศรีเมือง ในภาคข่าววันที่ 9 พฤษภาคม 2535 ตั้งแต่เวลา 12.00 น. จนถึงภาคข่าวถ่ายทอด 19.00 น. ถึง 20.00 น. ของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ โดยความคิดเห็นของทั้งสามคนย่อมเป็นประโยชน์ต่อความต้องการของรัฐบาลเพราะการเลิกอดอาหารของ พลตรี จำลอง ศรีเมือง เท่ากับเป็นการลดระดับความคับขันหรือแรงกดดันรัฐบาลได้ระดับหนึ่ง อีกทั้งทำให้บรรยากาศการชุมนุมประท้วงผ่อนคลายลงได้ระดับหนึ่งด้วย

ข่าว สวท.

นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ : ...การเลิกอดอาหารนี้เป็นความเข้าใจในความพยายามของหลายฝ่ายที่จะทำให้สถานการณ์ดีขึ้นและรอมชอมกันมากขึ้น เพื่อประโยชน์ของบ้านเมืองก็เป็นเรื่องที่น่ายินดีและหวังว่าน่าจะเป็นวิธีการที่ถูกต้องที่จะหันหน้าเข้าหากันและหาทางออกร่วมกัน...

พลเอก อีสระพงษ์ หนูหนักดี : ... มีวิธีต่อสู้มากมายให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการและหากสิ่งที่ต้องการเป็นประโยชน์ต่อคนไทยทั้งชาติก็ยิ่งน่ายินดี

นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ : ... เป็นเรื่องที่ถ้าทุกฝ่ายรอมชอมกันและหันมาแก้ไขปัญหามันเมือง โดยดูว่าอะไรเป็นปัญหา เชื่อว่าทุกฝ่ายทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลต้องการเห็นบ้านเมืองเจริญ...

จากการที่ข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ได้นำข่าวประกอบเสียงในหัวข้อที่ว่า "หลายฝ่าย แสดงความยินดีที่หัวหน้าพรรคพลังธรรมยุติการอดอาหาร และเชื่อว่าเหตุการณ์ต่างๆจะคลี่คลายไปในทางที่ดี" ออกอากาศเป็นข่าวแรกในภาคข่าวถ่ายทอดเวลา 12.30 น. ของวันที่ 9 พฤษภาคม 2535 แสดงว่าได้ให้ความสำคัญกับการยุติการอดอาหารของพลตรี จำลอง ศรีเมือง พอสมควร แม้ว่าจะเป็นการแสดงทัศนะของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลแต่อย่างเดียวนั้น โดยไม่มีคำประกาศหรือเสียงยืนยันจาก พลตรีจำลอง ศรีเมือง รวมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ ของการยุติการอดอาหารด้วย อาจกล่าวได้ว่า เพราะข่าววิทยุประเทศไทยต้องการเสนอแต่ส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อสถานการณ์ของรัฐบาล ที่ถูกบีบจากฝ่ายค้านแข็ง โดยที่ไม่ต้องการให้ประชาชนทราบรายละเอียดอื่นใดอันอาจเกิดผลกระทบในทางลบต่อรัฐบาลได้ จึงเลือกที่จะตัดรายละเอียดส่วนอื่น ๆ ออกไป

ในขณะที่สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ได้เสนอข่าวยุติการอดอาหารของพลตรีจำลอง ศรีเมือง โดยการรายงานของผู้สื่อข่าว ทั้งในภาคข่าวเวลา 9.00 น. ของวันที่ 9 พฤษภาคม 2535 ซึ่ง พลตรี จำลอง ศรีเมือง เพิ่งเริ่มขอมติเป็นครั้งแรกในการยุติการอดอาหารและในภาคข่าวเวลา 12.00 น. ผู้สื่อข่าวได้รายงานอีกครั้งว่า พลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้ยุติการอดอาหารแน่นอนแล้วและรับประทานอาหารแล้ว

จะเห็นได้ว่าน้ำหนักของการนำเสนอข่าวนี้ของสององค์กร จะแตกต่างกันในขณะที่ข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์จะนำเสนอเหตุการณ์นี้เกี่ยวกับแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลตลอด จึงทำให้มีแค่การนำเสนอทัศนะของฝ่ายรัฐบาล แต่ไม่มีรายละเอียด ความเคลื่อนไหวหรือเงื่อนไขของการยุติการอดอาหารในครั้งนั้นเลย ตรงกันข้ามการนำเสนอด้วยการให้ผู้สื่อข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จะได้รับรู้รายละเอียดในเชิงลึกมากกว่าได้รับทราบข้อเท็จจริงเพียงไม่กี่ประโยค และเป็นความเห็นของแหล่งข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์

ข่าวไอเอ็นเอ็น

ทีมงานข่าวด่วนไอ เอ็น เอ็น : ...ทางพลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้ขอมติจากประชาชนในการดำเนินการต่อไปเป็นครั้งที่สอง หลังจากที่ได้มีการขอมติครั้งแรกในเวลา 8.00 น. ซึ่งประชาชนขอร้องให้เลิกอดอาหาร ... และในเวลา 11.02 น. พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ประกาศลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคพลังธรรมโดยกล่าวว่า แม้ว่าการประกาศลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จะทำให้สมาชิกพรรคตกใจก็ตาม แต่เพื่อการดำเนินตามอุดมการณ์ของตน ตนจะไม่สนใจตำแหน่งใด ๆ ทั้งสิ้น และในเวลา 11.50 น. พลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้ขอมติครั้งที่ 3 ซึ่งประชาชนก็ยังยืนยันให้เลิกอดอาหาร

นอกจากการรายงานของผู้สื่อข่าวแล้ว สำนักข่าว ไอ เอ็น เอ็น ยังได้นำเสนอทัศนะของพลเอก อิศระพงษ์ หนูแก้วดี ในกรณีซึ่งไม่แตกต่างจากข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ข่าวไอเอ็นเอ็น

พลเอก อิศระพงษ์ หนูแก้วดี : ...ผู้บัญชาการทหารบกตอบด้วยความดีใจว่า เป็นเรื่องที่ดี ทุกฝ่ายก็ปรารถนาดีที่จะเห็น พลตรี จำลอง เลิกอดอาหาร เพราะยังมีชีวิตต่อสู้อีกมากมายในระบอบประชาธิปไตย

ลักษณะการรายงานอย่างต่อเนื่องของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นต่อกรณีนี้ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญต่อการยุติการอดอาหารของ พลตรีจำลอง ศรีเมือง อย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการตัดสินใจในครั้งนี้ เป็นการลดระดับความรุนแรงของสถานการณ์ได้ระดับหนึ่ง หลังจากที่ตีงเครียดมาโดยตลอด นับจากวันประกาศ "อดข้าวจนตาย" ของผู้นำฝ่ายค้าน และนับเป็นจุดเริ่มต้นของกลยุทธ์ในการต่อสู้ทางการเมืองบทใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์และความเคลื่อนไหวของ พลตรีจำลอง ศรีเมือง อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อทราบว่ามีฝ่ายค้านจะดำเนินการอย่างไรต่อไป

5) การประทุหมหรือเพื่อยุติการชุมนุมประท้วงชั่วคราวจนถึงยุติการชุมนุม

ความเป็นมา

หลังจากพลตรี จำลอง ศรีเมือง ยุติการอดอาหารแล้วก็ได้แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนถึงกรณีนี้ และสาเหตุที่ย้ายชบวนประชาชนมาอยู่ที่ถนนราชดำเนิน นอกจากนี้ยังได้เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีสั่งับสนุนการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยไม่มีบทเฉพาะกาลภายใน 1 เดือน

ต่อมาพลเอก สุจินดา คราประยูร นายกฯได้ออกมาให้สัมภาษณ์ว่าตนเองไม่ขัดข้องในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่อยู่ที่กระบวนการทางรัฐสภา และรับรองว่าจะไม่มีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้น ในขณะที่รัฐสภา นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้นัดหารือ 9 พรรคการเมืองเพื่อร่วมหารือการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และมีมติเป็นเอกฉันท์ให้แก้ไขรัฐธรรมนูญโดยหนึ่งในสี่ประการ ก็คือนายกรัฐมนตรีต้องมาจากการเลือกตั้ง หลังจากนั้นพรรคร่วมฝ่ายค้านจึงได้มาร่วมเจรจากับกลุ่มผู้นำการชุมนุมประท้วงเป็นเวลานาน แต่ปรากฏว่ายังไม่สามารถตกลงกันได้

ในวันรุ่งขึ้นคือ วันที่ 10 พฤษภาคม 2535 นี้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น ระหว่างผู้ชุมนุมประท้วงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่ได้ขอร้องให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนย้ายที่ชุมนุมออกจาก ถนนราชดำเนิน ไปยังเชิงสะพานพระปิ่นเกล้า เนื่องจากต้องการใช้ถนนราชดำเนินเป็นเส้นทางเสด็จพระราชดำเนินของสมเด็จพระเทพฯ ในขณะที่ผู้ชุมนุมประท้วงได้เคลียร์พื้นที่ถนนราชดำเนินจนเรียบร้อยพร้อมเตรียมรับเสด็จด้วย แต่ไม่ยอมเคลื่อนย้ายไปตามคำขอร้อง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้ตัดสินใจเปลี่ยนเส้นทางเสด็จ และข่าว จ.ส. 100 ได้ออกอากาศว่าเหตุที่ต้องเปลี่ยนเส้นทางเนื่องจากเกิดการชุมนุมบนถนนราชดำเนินจึงทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นอีกครั้ง โดยกลุ่มผู้ชุมนุมได้อ้างว่าฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลที่ไม่ยอมเปิดเส้นทางเนื่องจากไม่ยอมถอนลวดหนามออกจากบริเวณสะพานผ่านฟ้า และสื่อของรัฐบิดเบือนข้อเท็จจริง จากนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมก็ยังคงปักหลักประท้วงที่ถนนราชดำเนินต่อไป

ในเย็นวันเดียวกันนี้ได้มีการประชุมหารือกันอีกครั้งหนึ่งของนักวิชาการผู้นำกลุ่มประท้วงและพรรคร่วมฝ่ายค้านบางท่าน โดยนายธีรยุทธ บุญมี ได้เสนอให้มีการยุติการชุมนุมประท้วงชั่วคราว เพื่อพักผ่อนและรอดูท่าทีในการร่วมกันแก้ไขรัฐธรรมนูญของพรรคร่วมรัฐบาล การปรึกษากันได้ดำเนินเป็นเวลานานตั้งแต่ตอนเย็นของวันที่ 10 พฤษภาคม 2535 จนสามารถตกลงกันได้ในตอนเด็กของคืนดังกล่าว รวมถึงได้บอกกล่าวให้ประชาชนที่ร่วมชุมนุมเข้าใจและสลายตัวไปในตอนเช้าของวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 นั้นเอง โดยที่ รต. ฉลาด วรจักร ยังคงอดอาหารประท้วงต่อที่หน้าทำเนียบรัฐบาลจนกว่าผลเอก สัจจินดา คราประยูร จะออกจากการเป็นนายกฯ ต่อมาในเวลา 16.00 น. ของวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 พลตรี จำลอง ศรีเมือง ได้แถลงข่าวถึงสาเหตุในการยุติการชุมนุมประท้วงชั่วคราวและนัดกันชุมนุมใหม่ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

ในช่วงแรกของการหารือเพื่อยุติการชุมนุมประท้วง ข้อเสนอของนายธีรยุทธ บุญมี นั้น ไม่มีการนำเสนอรายงานข่าวดังกล่าวในข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์เลย จนกระทั่งเหตุการณ์ยุติลง ระเบิดปรักแล้ว และพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ออกมาแถลงข่าวอย่างเป็นทางการถึงสาเหตุการหยุดประท้วงดังกล่าว จึงได้มีการนำเสนอข่าวในภาคค่ำทอด เวลา 20.00 น. ของวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 และถือว่าเป็นข่าวเคี้ยวในวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 ที่กล่าวเกี่ยวกับการยุติ การชุมนุมประท้วง แต่ประเด็นข่าวส่วนใหญ่จะเสนอแต่การแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นลำดับจากตารางที่ 19

ในขณะที่สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้นำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งโดยผู้สื่อข่าวที่เป็น นักวิชาการ และแหล่งข่าวราชการ โดยในเวลา 22.00 น. ของวันที่ 10 พฤษภาคม 2535 สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้เสนอข่าวกรณีดังกล่าวนี้เป็นลำดับแรก และแสดงให้เห็นแนวโน้มถึงความ เป็นไปได้ในการยุติการชุมนุมที่เกิดขึ้น

ข่าวไอเอ็นเอ็น

ธีรยุทธ บุญมี : ... ขณะนี้เป็นจุดเปลี่ยนแปลงท่าทีของการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย ซึ่งจาก การที่ตนได้พูดคุยกับพรรคการเมืองฝ่ายค้าน กลุ่มนักศึกษาและองค์กรเอกชน แล้ว พบว่ามีความเห็นแบ่งเป็นสองส่วน คือ ฝ่ายแรกเห็นควรให้ยุติการชุมนุม ... ซึ่งตนได้เสนอว่าน่าจะยุติการเคลื่อนไหวของประชาชนไว้ชั่วคราว... (22.00 น., 10 พฤษภาคม 2535)

ผู้สื่อข่าว : ... มีรายงานเพิ่มเติมว่า นอกจากพลตรีจำลองแล้วก็คือ นายโคทม อาริยา นายปริญญา เทวานฤมิตรกุล นายแก้วสรร อดิโพธิ์ นางประทีป (อึ้งทรงธรรม) สาทะ อย่างไรก็ตาม การประชุมดังกล่าวยังไม่มีท่าทีว่าจะยุติ คาดว่าคง เป็นการหาแนวทางการยุติที่เหมาะสม และให้เป็นที่ยอมรับจากทุก ๆ ฝ่าย...

และในเวลา 9.00 น. ของวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นก็ได้ นำเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องในประเด็นนี้ว่าสามารถตกลงกันได้ ให้มีการยุติการชุมนุมประท้วง โดยจะ รอดูท่าทีในการแก้ไขรัฐธรรมนูญใน 4 ประเด็นหลักทางรัฐสภาก่อนที่จะมีการชุมนุมกันใหม่ ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 ซึ่งในการเสนอข่าวช่วงนี้ ได้แสดงจุดยืนของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นชัดเจน

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าว กับวัน-เวลา ของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว				
	สวท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ	
มีการประชุมหารือ เพื่อยุติการชุมนุม ประท้วงชั่วคราว จนถึงยุติการชุมนุม (10 พ.ค.35/ 16.00 น.)	ไม่มีรายงาน	-	ธีรยุทธ บุญมี (นักวิชาการ)	10 พ.ค.35 22.00 น.	
		ผู้สื่อข่าว		10 พ.ค.35 23.00 น.	
		ผู้สื่อข่าว		11 พ.ค.35 9.00 น.	
		พล.อ.อ. เกษตร วิจารณ์		11 พ.ค.35 15.00 น.	
		พลตรีจำลอง ศรีเมือง	20.00 น. 11 พ.ค.35	พลตรีจำลอง ศรีเมือง	11 พ.ค.35 17.00 น.

ว่า นอกจากติดตามเสนอข่าวอย่างค่อเนื่องแล้ว ยังต้องการให้มีการยุติการชุมนุมประท้วงที่เกิดขึ้น โดยสามารถตกลงกันได้ในวิถีทางที่ไม่ใช่ความรุนแรง

ข่าวไอเอ็นเอ็น

ผู้สื่อข่าว : ... ซึ่งก็เป็นที่น่ายินดีสำหรับชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง ที่กลุ่มผู้ชุมนุมได้พร้อมกันสลายการชุมนุม เมื่อเวลา 4.00 น. เศษ จนสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ ... ผลการประชุมว่า แกนนำของฝ่ายชุมนุมได้ตกลงใจที่จะดำเนินการตามวิถีทางสภาที่ได้มีการตกลงกับทางพรรคการเมืองรัฐบาล ... สำหรับประชาชนต่างก็ได้ ทบอชกันกลับเคหสถานด้วยความพอใจที่สถานการณ์ต่าง ๆ คลี่คลาย เวลาเป็นไปอย่างสันติวิธี

จากนั้นสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ยังได้เสนอทัศนะของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลคือ พล.อ.อ. เกษตร โรจนนิล ซึ่งคำกล่าวนี้ถือเป็นการยืนยันถึงการแก้ไขปัญหาได้ด้วยสันติวิธีไม่มีความรุนแรง

ข่าวไอเอ็นเอ็น

พล.อ.อ. เกษตร โรจนนิล : ... ตนรู้สึกยินดีด้วยและเชื่อว่าเป็นเพราะทุกคนตระหนักถึงความรับผิดชอบ และทุกคนก็เป็นคนไทยด้วยกันด้วย

และในเวลา 17.00 น. ก็ยังได้เสนอคำแถลง และคำให้สัมภาษณ์พลตรีจำลอง ศรีเมือง ถึงสาเหตุที่ยุติการชุมนุมประท้วงในครั้งนี้อีกครั้ง ซึ่งเมื่อเทียบกับการเสนอของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ในเวลา 20.00 น. จะเห็นได้จากตารางที่ 20 ว่า เนื้อข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์จะระมัดระวังในการใช้ภาษามากกว่า โดยตัดรายละเอียดของคำตอบที่ไม่จำเป็นออกไปและหยิบยกแต่ประเด็น ที่ไม่มีความขัดแย้งกับฝ่ายรัฐบาล มากกล่าวอย่างสั้นและกระชับที่สุด แต่สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นจะเสนอประเด็นที่เผ็ดร้อน อันทำให้ได้คำตอบที่แสดงอารมณ์ของผู้พูด และเนื้อข่าวที่นำเสนอในข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์

ในการจัดเรียงลำดับข่าว การแถลงข่าวของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ก็เห็นได้ว่าวิทยุกรมประชาสัมพันธ์จัดลำดับไว้ท้าย ๆ แหล่งข่าวอื่น ๆ ของฝ่ายรัฐบาล และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นก็จัดลำดับไว้ท้าย ๆ แหล่งข่าวอื่น ๆ ของฝ่ายรัฐบาล แต่สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นจัดลำดับไว้เป็นข่าวที่

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาข่าวพลตรีจำลอง ศรีเมือง แกลงนัดการประชุมขั้วคราว
ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2535 ของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

เนื้อหาข่าว

ไอเอ็นเอ็น	สวท.
<p>"จำลองขียนผู้สื่อข่าว ต้องการให้ตอบว่า ครบคัสต์หรือ"</p> <p>เมื่อเวลา 18.00 น. ที่รัฐสภา พลตรี จำลอง ศรีเมือง อดีตหัวหน้าพรรคพลังธรรม กล่าวถึงเรื่องการสลายกลุ่มผู้ชุมนุมว่ายังไม่มีการ สลาย เพียงแต่เป็นการยุติขั้วคราว เพื่อรอการ แก้ไขรัฐธรรมนูญในวันที่ 15 พฤษภาคม นี้ ส่วน ในวันที่ 17 พฤษภาคม ก็จะมีการปราศรัยใหญ่เพื่อ หาข้อเสนอนะและแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญ การเรียกร้องที่ผ่านมานั้นก็นับว่าประสบผลสำเร็จ เนื่องจากได้ข้อสรุปจากนักวิชาการและผู้เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังไม่มี ความเสียหายแต่อย่างใด สำหรับในส่วนของการร่วมรัฐบาลจะให้ความ มั่นใจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพียงไรก็คงต้อง รอดูไปก่อน ทีมงานข่าวด่วนไอเอ็นเอ็นรายงาน เพิ่มเติมว่า พลตรีจำลองได้กล่าวเพิ่มเติมด้วยว่า ที่ผ่านมามีคนไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการชุมนุมแต่อย่างใด ส่วนกรณีที่เคยกล่าวว่า พลเอกสุจินดาเป็นนายก- รัฐมนตรีเพราะสถานการณ์บังคับนั้น ผู้สื่อข่าวได้ ถามว่าการเลิกอดอาหารก็เพราะสถานการณ์ บังคับด้วยหรือไม่ พลตรีจำลองกล่าวตอบอย่างมี</p>	<p>พลตรีจำลอง ศรีเมือง อดีตหัวหน้าพรรค พลังธรรม ชี้แจงแก่ผู้สื่อข่าวถึงเรื่องการหยุด พักการประชุมขั้วคราวว่า เนื่องจากคณะกรรมการ ได้มีมติให้ติดตามการดำเนินการของพรรคการเมือง 9 พรรคที่จะเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ภายใน วันที่ 15 พฤษภาคม นี้ และในวันที่ 17 พฤษภาคม จะจัดปราศรัยที่ท้องสนามหลวง เพื่อ พิจารณาสาระของการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญของ พรรคการเมือง</p> <p>ผู้สื่อข่าวถามว่า ถ้านายกรัฐมนตรีมาจากการ เลือกตั้งในคราวหน้านั้น จะมีเงื่อนไข อย่างไรบ้าง ได้รับคำตอบว่า เป็นเรื่องที่อยู่ใน รายละเอียด</p> <p>ผู้สื่อข่าวถามเกี่ยวกับการเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ของฝ่ายรัฐบาล ได้รับคำตอบว่า เป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะไม่เคยมีทำที่ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเช่นนี้ สำหรับเรื่องบทเฉพาะกาลจะมีหรือไม่นั้น เรื่องนี้ ยังไม่พูดกัน แต่ถ้าจะมีบทเฉพาะกาลเพื่อสรรหา ตัวผู้ที่จะมาเป็นนายกรัฐมนตรีก็ไม่ควรเกิน 15 วัน</p>

ตารางที่ 20 (ต่อ)

เนื้อข่าว	
ไอเอ็นเอ็น	สำนัก.
<p>อารมณ์ว่าไม่เหมือนกัน ตนไม่ได้เสียสิทธิ์ แต่เป็นเพราะประสามติ พร้อมกันนั้นได้ขออนถามด้วย ความจนเงี้ยวว่า ทุกคนต้องการให้ตนกล่าวว่า ตระบัดสิทธิ์ใช้หรือไม่ อยากให้ตนตายใช้หรือไม่ ในอดีตมีใครบ้างหรือไม่ที่อดข้าวแล้วต้องมา วังเต็น ปราศรัย เดินชบวน ส่วนการดำเนิน การต่อเรืออากาศรีจลาค วรฉัตร ที่ยังคงอด อาหารนั้น พลตรีจำลองกล่าวว่าจลาคไม่โดดเดี่ยว ยังดูแลเช่นเดิม แม้ว่าตนจะไม่มีหน้าที่ รับผิดชอบก็ตาม</p>	

สองรองจาก "ผบ. ล้ำสุด ปฏิเสธไม่เคยพุดให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากตำแหน่ง" แสดงว่าข่าวการยุติการชุมนุมประท้วงนั้น มิใช่เป็นข่าวด่วน หรือข่าวสด หรือมีประเด็นที่น่าสนใจกว่าการที่ ผบ. สูงสุด เป็นผู้ให้ข่าวในประเด็นอื่น ส่วนข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์นั้น ก็เป็นการเรียงลำดับตามกฎเกณฑ์โดยปกติขององค์กรอยู่แล้ว

สิ่งที่น่าสังเกตสำหรับการเสนอข่าวในช่วงนี้คือ ทั้งที่การหารือกันเพื่อยุติการชุมนุมเป็นสิ่ง ที่พ้องกับความต้องการของรัฐบาล แต่สถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์กลับไม่มีรายงานข่าวนี้เลย อาจกล่าวได้ว่า การเสนอข่าวของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยจะเป็นไปตามกระแสความต้องการของรัฐบาลที่ไม่เคยให้ความสำคัญอย่างจริงจังกับการชุมนุมประท้วงในครั้งนี้ ดังนั้นการยุติการชุมนุมจึงมิใช่ เรื่องด่วนหรือสำคัญอะไรที่ต้องตามเสนอข่าวอย่างใกล้ชิด เช่นข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ที่พยายามชี้ข่าวให้ยุติการชุมนุมด้วยสันติวิธี และสามารถตกลงกันได้

6) มีการชุมนุมประท้วงของประชาชนที่สนามหลวง

ความเป็นมาของเหตุการณ์

หลังจากพักการชุมนุมประท้วงชั่วคราวของพลตรีจำลอง ศรีเมือง ครป. สนนท. และกลุ่มประชาชน ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2536 แล้ว โดยปล่อยให้มีการดำเนินการทางรัฐสภา เพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญใน 4 ประเด็น ตามความต้องการของพรรคร่วมฝ่ายค้าน และพรรคร่วมรัฐบาล ก็เคยออกมาประกาศเห็นด้วยในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว ในวันที่ 9 พฤษภาคม 2535 แต่การดำเนินการเพื่อเสนอญัตติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ 4 ประเด็นหลัก ไม่เป็นไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจากติดขัดที่พรรคร่วมรัฐบาลบางพรรค ได้ออกมาให้สัมภาษณ์ว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญยังไม่ถือเป็นมติของพรรค จึงต้องรอไว้ก่อนและสมาชิกพรรคร่วมรัฐบาลบางคนเสนอให้ไม่มีบทเฉพาะกาล รวมถึงบางคนออกมาพูดว่า ทางพรรคยังสนับสนุนพลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี อีกทั้งนายกรัฐมนตรีเองก็ได้ให้สัมภาษณ์ว่า การแก้ไขรัฐธรรมนูญยังไม่ใช่ เรื่องสำคัญเท่ากับการแก้ปัญหาภัยแล้ง

เหล่านี้จึงยังผลให้การแก้ไขรัฐธรรมนูญล่าช้ากว่าที่ควรจะเป็น ทั้งยังเป็นการบิดพลิ้วไปจากข้อตกลง ที่ผู้นำกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงก่อนหน้านี้เคยเสนอไว้ในเรื่องบทเฉพาะกาลและอื่น ๆ นอกจากนี้ ทางรัฐบาลยังพยายามเคลื่อนไหว เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการชุมนุมขึ้น เช่น การไม่ให้ กทม. นำรถสุขาภิบาลบริการผู้ชุมนุมประท้วงที่สนามหลวง มีการจัดคอนเสิร์ตต้านภัยแล้งในวันและ

เวลาเดียวกัน ที่สนามกีฬากองทัพบก โดยความร่วมมือจากศิลปินชื่อดัง การเลื่อนเวลารายการ โลกคนตรีเป็นเวลาบ่าย ลั่นล่าช้ากว่าปกติ และจัดรถนำประชาชนที่คนตรี ไปดูคอนเสิร์ตอยู่ที่ สนามกีฬา ทบ. อีกทั้งนายกรัฐมนตรียังเดินทางไปตรวจภัยแล้งที่ต่างจังหวัด (น่าน) ในวันที่นัด ชุมนุมใหญ่อีกครั้งที่สนามหลวงอีกด้วย เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ จึงยังผลให้ประชาชนจำนวนมาก แส้นคน รู้สึกไม่พอใจต่อการกระทำของรัฐบาล และเข้าร่วมการชุมนุมประท้วงที่สนามหลวง ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 ซึ่งจัดขึ้นโดยกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตย อันยังผลให้เกิดเหตุการณ์ ในเวลาต่อมา

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

จากตารางที่ 21 ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ได้นำเสนอการ ชุมนุมประท้วงที่สนามหลวง ด้วยการรายงานจากผู้สื่อข่าว ว่ามีการเข้าร่วมฟังจำนวนหนึ่ง และถึง ว่าไม่เห็นเรื่องการปะทะกัน โดยออกอากาศภาคค่ำทอด และขึ้นหัวข้อข่าวความว่า "การชุมนุม ที่บริเวณท้องสนามหลวงขณะนี้มีประชาชนมาร่วมชุมนุมหลายหมื่นคน" และก่อนหน้าข่าวนี้นักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ได้เสนอข่าวที่นายกรัฐมนตรียุติถึงการชุมนุมประท้วงที่เกิดขึ้น โดยมีหัวข้อข่าวว่า "นายกรัฐมนตรื เชื่อว่า การชุมนุมของกลุ่มผู้คัดค้านที่บริเวณท้องสนามหลวงวันนี้ จะไม่มีเหตุการณ์ ใดๆ และรัฐบาลจะไม่ใช้ความรุนแรง แต่อย่างใด"

จากรายละเอียดดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประเด็นในการนำเสนอ นั้นไม่แตกต่างไปจากเดิม คือ ใต้แหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลเป็นผู้ให้ทัศนะในเชิงว่า การชุมนุมจะไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อรัฐบาล และไม่ใช้ความรุนแรงใด การควบคุม แม้จะมีการรายงานจากผู้สื่อข่าว แต่ก็ไม่มีรายละเอียด มากไปกว่า เกิดอะไรขึ้นที่ไหน เมื่อไหร่ โดยใครในลักษณะกว้าง ๆ โดยถือเป็นการรายงาน เท่าที่จะออกอากาศได้ของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ ไม่ขัดแย้งต่อข้อมูลของฝ่ายรัฐบาล แต่ไม่นำเสนอข้อมูลของฝ่ายคู่ขัดแย้ง รวมถึงทัศนะต่าง ๆ อันเป็นการขัดต่อบุคคลในรัฐบาล หรือ นโยบายของรัฐบาลด้วย

และเมื่อนำมาเทียบกับการเสนอข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จะเห็นถึงความหลากหลายและต่อเนื่องมากกว่าทั้งทัศนะจากฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายคู่ขัดแย้ง และการนำเสนอความเคลื่อนไหวจากพื้นที่ของผู้สื่อข่าว แสดงว่า นอกจากสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จะให้ความสำคัญกับการ ชุมนุม ณ สนามหลวง อันจะเกิดขึ้นในเย็นวันที่ 17 แล้ว ยังได้เห็นถึงการเตรียมการ และทำที่ ที่ฝ่ายรัฐบาลมีต่อการประท้วง รวมถึงพรรคร่วมฝ่ายค้านด้วย

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าว กับวัน-เวลา ของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในวันที่ 17, 18 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	ส่วน.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
มีการชุมนุมประท้วง ของประชาชนที่ สามมหลวง (17 พ.ค.35/ 17.00 น.)	ผู้สื่อข่าว	17 พ.ค.35 17.00 น.	นายกรัฐมนตรีน	17 พ.ค.35 10.00 น.
	นายกรัฐมนตรีน	17 พ.ค.35 19.00 น., 20.00 น.	พล.ต.ต.ณรงค์ เทวีญทอง พล.อ.อ.อนันต์ กลินทะ	17 พ.ค.35 10.00 น. 17 พ.ค.35 14.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	17 พ.ค.35 15.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	17 พ.ค.35 17.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	17 พ.ค.35 22.00 น.
			นายจาตุรนต์ ฉายแสง	17 พ.ค.35 22.00 น.
			ชานี ศักดิ์เศรษฐ	17 พ.ค.35 22.00 น.

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	สวท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
เกิดการปะทะกัน ระหว่างฝูงชนที่ เคลื่อนย้ายจาก สนามหลวงกับ เจ้าหน้าที่ทหารและ ตำรวจ (17 พ.ค. 35/ 22.00 น.)	พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์	18 พ.ค. 36 12.00 น., 12.30 น. (ข่าวเสียง)	รายงานข่าวแทรก (ผู้สื่อข่าว)	17 พ.ค. 35 22.00 น.
	กระทรวงมหาดไทย	18 พ.ค. 35 7.00 น.	ผู้สื่อข่าว	17 พ.ค. 35 23.00 น.
	นายกรัฐมนตรีน (ข่าวประกอบเสียง)	18 พ.ค. 35 15.00 น. 19.00 น.	ผู้สื่อข่าว (สรุป)	18 พ.ค. 35 9.00 น.
			พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์	18 พ.ค. 35 12.00 น.
จับกุมพลตรีจำลอง ศรีเมือง (18 พ.ค. 35/ 15.00 น.)	กรมตำรวจ (แถลงการณ์)	18, 19 พ.ค. 35 22.00 น., 7.00 น.		
	พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์	19 พ.ค. 35 12.30 น., 20.00 น.	ผู้สื่อข่าว	18 พ.ค. 35 17.00 น.

ข่าวไอเอ็นเอ็น

พลเอกสุจินดา คราประยูร : ...ไม่รู้สักห้วงอะไร เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ยืนยันกับตนแล้วว่า สามารถควบคุมได้ ไม่มีปัญหา

พล.อ.อ. อนันต์ กลินทะ : ...ไม่มีอะไรที่น่าเป็นห่วง ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เตรียมการดูแลไว้เรียบร้อยแล้ว...ได้แสดงความมั่นใจถึงการชุมนุมในเย็นวันนี้ ว่าจะเป็นไปได้ไปอย่างสงบไม่มีปัญหาและขอให้เชื่อว่ามีอะไรจริง ๆ ...

จากรัตต์ ฉายแสง : ...ส่วนที่การชุมนุมวันนี้ ไม่มีหัวหน้าพรรคการเมืองฝ่ายค้านเข้าร่วมด้วยก็เนื่องจาก มีมติให้รองหัวหน้าพรรค และเลขาธิการพรรคมาดำเนินการ ซึ่งไม่มีปัญหาแต่อย่างใด...

ชานี ศักดิ์เศรษฐ : ...ขณะนี้อยู่กับอารมณ์ของประชาชน ที่เรียกร้องให้รัฐบาลตัดสินใจให้แน่นอน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขใด ๆ แล้ว เชื่อว่าหากรัฐบาลยังคงตะกวดงเรื่องเล็ก สถานการณ์อาจลุกลาม ซึ่งตนยังคงคาดเดาไม่ได้ว่า อะไรจะเกิดขึ้น

และจากการรายงานของผู้สื่อข่าว สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ตั้งแต่เวลา 15.00 น. ถึง 22.00 น. ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 ได้เสนอให้เห็นภาพการเคลื่อนไหว ก่อนการชุมนุมประท้วง จนถึงกำหนดการชุมนุมประท้วงอย่างชัดเจนในแง่ของบรรยากาศโดยรอบ การเตรียมพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจและความเคลื่อนไหวในการชุมนุมเป็นระยะ ๆ แต่ไม่ได้นำเสนอรายละเอียดของการประท้วงทั้งยังไม่มีคำแนะนำเสนอแถลงการณ์ หรือคำปราศรัยของผู้นำการชุมนุมอันใดเลย ซึ่งบุคคลที่ไม่ได้ติดตามความเป็นมาของการชุมนุมตั้งแต่ต้น ก็คงไม่ทราบถึงสาเหตุของการชุมนุม และความคิดของผู้มาร่วมชุมนุมชัดเจนนัก

จะเห็นได้ว่า ลักษณะการรายงานข่าวของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยนั้นไม่แตกต่างไปจากเดิม และการเสนอข่าวการชุมนุมครั้งใหม่ก็ได้สะท้อนความประสงค์ของฝ่ายรัฐบาล ว่าไม่ได้ให้ความสำคัญกับการประชุมครั้งใหม่แตกต่างไปจากเดิม รวมทั้งรัฐบาลสามารถควบคุม หรือจัดการได้ ถ้าเกิดเหตุการณ์ใด ๆ ขึ้น ซึ่งจะต่างจากการเสนอข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ที่ได้เสนอแหล่งข่าวหลายฝ่าย เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นและประเมินสถานการณ์การชุมนุมครั้งใหม่นี้

- 7) เกิดการปะทะกันระหว่างประชาชนกลุ่มหนึ่ง ที่เคลื่อนย้ายจากสนามหลวงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และทหาร เผาโรงพักนางเลิ้ง ศึกษากำกับการเด็กและเยาวชน เผาท่าลาสมร

ความเป็นมาของเหตุการณ์

เวลา 21.00 น. ของวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 พลตรีจำลอง ศรีเมือง หนึ่งในผู้นำสามัคคีประชาชนไทย ได้ตัดสินใจนำประชาชนจำนวนนับแสนเคลื่อนขบวนไปที่ทำเนียบรัฐบาล ในขณะนั้นทหารและตำรวจได้เตรียมการสกัดกั้นไว้พร้อมแล้วตามจุดสำคัญต่าง ๆ ทำให้ฝูงชนด้านหน้ากลุ่มหนึ่งไม่สามารถฝ่าจุดสกัดคือ รั้วลวดหนามไปได้ แต่ด้วยแรงกำลังของคนหนุ่มมากที่อยากจะแยกว่าใครเป็นใคร จึงเกิดการฝ่ารั้วลวดหนามที่เจ้าหน้าที่ได้สกัดไว้ที่สะพานผ่านฟ้า พร้อมกับ การขว้างปาใส่ตำรวจ จนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตัดสินใจสกัดกั้นด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ ใส่ฝูงชน แต่ กระนั้นก็ยังมียางกลุ่มชนสามารถฝาด่านสกัดนั้นไปได้ และได้เข้าเผาท่าลาสมรพิษสันของทางราชการ ที่ทรงยศ รศดับเพลิงสถานีตำรวจนางเลิ้ง กองกำลังการเด็กและเยาวชน และอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม กลุ่มคนส่วนใหญ่ยังคงถูกตรึงไว้ที่บริเวณสะพานผ่านฟ้า ภายใต้การนำของ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ยาวจนถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และได้ตั้งเวทีปราศรัยขึ้นอีกครั้งหนึ่ง กลุ่มประชาชนกลุ่มนี้อยู่ในความสงบท่ามกลางสภาพโดยรอบที่มีการปะทะกันเป็นจุด ๆ ระหว่างกลุ่ม คนที่หลุดลอดไปในเส้นทางอื่น เช่น สะพานวันชาติ วัดสระเกษ ถนนบริพัตร เป็นต้น กับเจ้าหน้าที่ ตำรวจและทหาร

ขณะเดียวกัน ทางราชการเริ่มออกประกาศเป็นระยะ ๆ เริ่มจากเวลา 22.00 น. ว่า พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้นำประชาชนเคลื่อนย้าย และได้มีการขว้างปาทำร้ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ ขอให้ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องเดินทางกลับ เวลา 23.35 น. มีประกาศใจความว่า กลุ่มผู้ชุมนุม นำโดยพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ก่อความรุนแรงจนทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดับเพลิงบาดเจ็บ ทาง ราชการจำเป็นต้องสกัดกั้นผู้ชุมนุมที่บริเวณสะพานผ่านฟ้า และเวลา 23.40 น. มีประกาศอีกฉบับ แจ้งว่า เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องฉีดโพรมสกัดเพื่อมิให้ผู้ชุมนุมเข้าทำลายเครื่องกีดขวาง

จากนั้น ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และการห้ามชุมนุมเกิน 10 คน ของกองกำลัง รักษาพระนครออกมา จนเวลา 3.05 น. โดยประมาณ ได้มีประกาศว่า ทางราชการจำเป็นต้อง กวาดล้างผู้ก่อความไม่สงบอย่างเด็ดขาดจึงขอให้ประชาชนกลับบ้านโดยเร็ว แต่ทั้งนี้จะใช้ความ นุ่มนวลอย่างถึงที่สุด จากนั้นเวลา 3.15 น. มีประกาศว่า พลตรีจำลอง ศรีเมือง และผู้ก่อการ จลาจลได้ทำลายรถ และเผา สัน. ภูเขาทอง กองกำลังการสวัสดิการเด็กและเยาวชน รวมถึง

สน.นางเล็ง ทางกาจจึงเร่งระงับความรุนแรงโดยเร็ว ประกาศในเวลา 3.20 น. ได้กล่าวถึงรายละเอียดว่า กลุ่มผู้ก่อการจลาจลภายใต้การนำของพลตรีจำลอง ศรีเมือง เข้ายึดกองกำกับการสวัสดิการเด็กและเยาวชน พร้อมบังคับเจ้าหน้าที่ให้กราบขอชีวิต จนเวลา 3.35 น. ได้มีประกาศอีกครั้งว่า ทางกาจจำเป็นต้องกวาดล้างอย่างเฉียบขาด และเวลา 4.00-5.00 น. มีประกาศแจ้งว่า ทางกาจได้เข้ากวาดล้างผู้ก่อความไม่สงบแล้ว ขอให้ประชาชนอย่าเดินทางเข้าไปในบริเวณดังกล่าว

การนำเสนอสื่อข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

ในขณะที่เกิดเหตุการณ์ปะทะกันขึ้นนั้น ได้มีประกาศของทางราชการรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตลอดซึ่งประกาศนี้ จัดทำขึ้นโดยทางช่อง 5 และนำเผยแพร่ทางโทรทัศน์ทุกช่อง รวมถึงสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุของทหารทุกสถานี ดังนั้นจึงปรากฏว่ามีประกาศของทางราชการแทรกการประกาศภาคปกติ โดยเสมือนการรายงานข่าวสดเป็นระยะ ๆ เพิ่มเติมจากภาคข่าวที่ออกอากาศตามปกติของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น อย่างไรก็ตามก็ตามเนื้อหาของประกาศซึ่งผลิตโดยโทรทัศน์สังกัดกองทัพบกนั้น เป็นประกาศโจมตีพลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้บัญชาการชุมนุมและการเคลื่อนย้ายประชาชนที่ชุมนุม ผู้ทำให้เกิดความเกลียดชังเจ้าหน้าที่ตำรวจ และทำร้ายเจ้าหน้าที่จนได้รับบาดเจ็บ และเรียกผู้ชุมนุมประท้วงที่กระทำการต่อต้านว่า ผู้ก่อความไม่สงบ จากเนื้อหาของประกาศดังกล่าว ทำให้เข้าใจว่า พลตรีจำลอง ศรีเมือง คือผู้นำในการก่อความไม่สงบครั้งนี้ ซึ่งถือเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ การก่อการในครั้งนี้ได้ลุกลามถึงขั้นการจลาจล ยิงความสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินทางราชการจำนวนมาก ฉะนั้นรัฐบาลจึงใช้ประกาศเป็นเครื่องมือในการชี้แจง เพื่อแสดงความชอบธรรมในการปราบปรามผู้ก่อความไม่สงบอย่างเด็ดขาด และประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขต กทม. และปริมณฑล เพื่อควบคุมสถานการณ์โดยใช้กำลังที่ถูกต้องตามข้อกฎหมาย

นอกจากประกาศของทางราชการแล้ว องค์กรข่าวทั้งสองก็ยังคงทำหน้าที่ในการรายงานข่าวตามปกติได้ทุกภาคข่าว ในส่วนข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์กลับไม่มีรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยผู้สื่อข่าวเลย แต่จะเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลตลอดเวลา จากตารางที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ค่าแถลงของพันเอกบัญชา ชวัลศิลป์ ผู้ช่วยเลขาธิการกองทัพบก ที่กล่าวชี้แจงความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ต่าง ๆ โดยสรุป ค่าแถลงนี้ถือได้ว่าเป็นแหล่งข่าวสำคัญแห่งเดียวที่ข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์จะรายงานสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยเข้าวันที่ 18

พฤษภาคม 2535 เวลา 7.00 น. จะมีการเสนอสรุปเหตุการณ์จากประกาศที่ออกโดยกระทรวงมหาดไทยทั้งหมด ภาสได้หัวข้อข่าวที่ว่า "เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศบริเวณอนุเสาวรีย์ประชาธิปไตย" ซึ่งนำเสนอเป็นข่าวที่สอง รองจากข่าวในพระราชสำนัก อันถือเป็นสรุปเหตุการณ์ที่เกิดจากฝ่ายรัฐบาลและทหาร เพียงข้างเดียวที่ออกอากาศในภาคเช้า จนกระทั่งในเวลา 12.00 น. และภาคข่าวถ่ายทอด 12.30 น. จึงได้มีการเสนอข่าวประกอบเสียงที่พันเอกบัญชา ชวัลศิลป์ ได้แถลงเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุม เมื่อคืนวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 จากตารางที่ 21 ซึ่งได้แสดงความเคลื่อนไหวที่รุนแรงของกลุ่มผู้ชุมนุมแต่เพียงประการเดียว เพื่ออ้างเหตุผลในการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการเข้าสลายกลุ่มชน

ข่าว สวท.

พันเอกบัญชา ชวัลศิลป์ : ...กลุ่มผู้ชุมนุมได้เคลื่อนขบวนจากสนามหลวงมายังผ่านฟ้า ซึ่งในบริเวณดังกล่าวเจ้าหน้าที่ได้ปิดกั้นการเดินขบวนเพื่อเป็นการแยกไม่ให้มีการปะทะกัน แต่ปรากฏว่าผู้ชุมนุมบางกลุ่ม ได้ทำลายรั้วลวดหนาม เจ้าหน้าที่จึงสกัดกั้นโดยการฉีดโฟมและน้ำ แต่ไม่ให้ถูกร่างกายเพราะเกรงว่าจะบาดเจ็บ แต่ปรากฏว่าผู้ชุมนุมบางคนได้ใช้ระเบิดเพลิงที่ทำจากสาลีชุบน้ำมันจุดไฟขว้างปาเจ้าหน้าที่และอีกจำนวน 200 คน ได้เข้ายึดสถานีตำรวจนครบาลภูเขาทอง พร้อมทั้งทำลายทรัพย์สินของกองกำกับการสวัสดิภาพประชาชน ตลอดจนเผารถยนต์และสถานีตำรวจนครบาลนางเลิ้ง รวมทั้งเปิดห้องขังปล่อยตัวผู้ต้องหา... เหตุการณ์ได้วุ่นวายมากขึ้น รัฐบาลจึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อเวลา 1.00 น. วันที่ (18 พค. 35) แต่ไม่ทำให้การชุมนุมสลายไป จนกระทั่งเวลา 03.00 น. กองกำลังรักษาพระนครจึงตัดสินใจเคลื่อนย้ายกองกำลังจากกองทัพบก กองทัพอากาศ กองทัพเรือ กรมตำรวจ และพลเรือนเข้าสลายกลุ่มชน เพราะหากปล่อยไว้ให้เคลื่อนไหวต่อไป อาจจะทำลายล้างเข้าสู่เขตพระราชฐานได้...

หลังจากนั้นข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ยังได้นำเสนอสรุปคำแถลงของนายกรัฐมนตรีที่ออกอากาศทางโทรทัศน์ และวิทยุทั่วประเทศในเวลา 14.00 น. ของวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 อีกครั้งในเวลา 15.00 น. ของวันเดียวกัน และยังตัดเป็นข่าวประกอบเสียงออกอีกในเวลา 19.00 น. เป็นลำดับข่าวที่หนึ่ง โดยชี้แจงเกี่ยวกับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง สรุปว่ารัฐบาล

ได้พยายามที่จะควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในความสงบเรียบร้อยด้วยความละมุนละม่อมแล้ว แต่ไม่ได้
ได้รับความร่วมมือจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการรุนแรงเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้แสดง
ความเสียใจที่มีการเสียชีวิตและบาดเจ็บจากการชุมนุมครั้งนี้ โดยนายกรัฐมนตรีหวังว่าเหตุการณ์
จะสงบลงโดยเร็ว

จากการเสนอข่าวเหตุการณ์ของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า นำเสนอแต่แหล่ง
ข่าวฝ่ายรัฐบาลแต่เพียงแห่งเดียว อันสอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาลที่คอยคุมสถานการณ์
การจลาจลที่เกิดขึ้นให้ได้โดยเร็ว รวมทั้งพยายามปิดข่าวฝ่ายคู่ขัดแย้ง และในการปฏิบัติตามคำสั่ง
ของผู้ใหญ่ในกองกำลังรักษาพระนคร ที่ขอความร่วมมือในการออกประกาศต่าง ๆ ของทางราชการ
ด้วย (สัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูง กรมประชาสัมพันธ์, 7 ม.ค. 35)

เมื่อพิจารณาการเสนอข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นจะเห็นว่า ทันทีที่เกิดเหตุการณ์
ขบวนเคลื่อนย้ายของประชาชนจากสนามหลวง ไม่สามารถผ่านเชิงสะพานผ่านฟ้าได้ เนื่องจาก
จากติดด่านสกัดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้รายงานด่วนแทรกทันทีในเวลาหลัง
22.00 น. เศษ ก่อนประกาศของทางราชการฉบับที่ 1 ซึ่งมีไว้เป็นการรายงานสดจากผู้สื่อข่าว
ข่าวโดยตรง แต่เป็นการอ่านข่าวด่วนแทรกเวลาปกติ จากนั้นในเวลา 23.00 น. จึงนำเสนอตาม
ภาคข่าวปกติถึงสถานการณ์ในขณะนั้นว่า ยังคงมีการประจัญหน้ากันอยู่ มีรายงานผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ
แล้ว และกลุ่มผู้ชุมนุมได้ยึดรถดับเพลิง นำขวดพลาสติกขว้างใส่เจ้าหน้าที่ "แม่พลตรีจำลอง ศรีเมือง
อดีตหัวหน้าพรรคพลังธรรม และบรรดาสมาชิกฝ่ายค้านที่ร่วมการชุมนุมจะพยายามห้ามปรามก็ตาม
แต่ยังไม่สามารถหยุดยั้งผู้เข้าร่วมชุมนุมได้" จากสะพานผ่านฟ้า เจ้าหน้าที่ทหารพร้อมอาวุธและ
แก๊สน้ำตา ได้เตรียมพร้อมรับมือกับฝูงชน สำหรับในเวลา 24.00 น. ผู้สื่อข่าวสำนักข่าวไอเอ็น
เอ็นได้รายงานว่ ที่เชิงสะพานผ่านฟ้ายังคงมีการเผชิญหน้ากันของทั้งสองฝ่าย ส่วนท้ายขบวนหยุด
อยู่ที่ถนนสาทรใต้ประชาธิปไตย และตั้งเวทีปราศรัยขึ้นที่นั่น จากเหตุการณ์ปะทะกันนี้สำนักข่าวไอเอ็น
เอ็นได้รายงานว่ มีประชาชนที่ถูกจับกุมจำนวนหนึ่ง และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับบาดเจ็บสิบราย
นอกจากนี้ เหตุการณ์ปะทะกันใกล้กับสะพานมัทวานรังสรรค์ และใกล้ห้างสรรพสินค้านิวเว็ล บางลำภู
ด้วย โดยกล่าวจำนวนผู้บาดเจ็บในส่วนประชาชนแต่เพียงว่า "หลายคน" และปิดท้ายข่าว 24.00
น. ว่า ทั้งนี้ พลตำรวจโทณรงค์ เจริญทอง ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ได้สั่งห้ามใช้กำลัง

จากนั้น ก็ไม่มีรายงานใด ๆ อีกเลย เนื่องจากหมดเวลาในการนำเสนอข่าวแล้ว
จนกระทั่งในเวลา 9.00 น. ของวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 ซึ่งถือเป็นข่าวภาคแรกของวัน จึง
ได้มีรายงานสรุปสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตามการรายงานของผู้สื่อข่าวในพื้นที่

ข่าวไอเอ็นเอ็น

ผู้สื่อข่าว :

...ที่สะพานผ่านฟ้า ทั้งสองฝ่ายได้เกิดเหตุการณ์กระทบกระทั่งกัน จนในที่สุด เหตุการณ์ได้เกิดรุนแรงขึ้น ในขณะที่ชนวนส่วนใหญ่ยังไม่ได้เคลื่อนมาจาก บริเวณสนามหลวง จนกระทั่งชนวนส่วนใหญ่เคลื่อนมาร่วมสมทบกับกลุ่มแรก ได้มีความพยายามจากผู้นำสมาพันธ์ประชาธิปไตย ที่ต้องการให้ประชาชนอยู่ในความสงบ แต่สถานการณ์ขณะนั้นอยู่นอกเหนือการควบคุมเสียแล้ว เพราะเมื่อเวลา 12.15 น. ได้มีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่ง นำระเบิดขวดเข้ามาขว้างปาใส่กลุ่มผู้ประท้วง จึงทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้น กลุ่มผู้ประท้วงจึงได้เข้ายึดรถดับเพลิง และทำลายรถดังกล่าว ต่อมาในเวลา 12.30 น. รัฐบาลได้ประกาศภาวะฉุกเฉิน ในขณะที่ยังคงมีผู้ประท้วงในส่วนหน้า ได้ก่อความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ส่วนใหญ่ยังคงสงบอยู่...

จะเห็นว่า ข้อความข่าวของทั้งสององค์กรมีความแตกต่างกันพอสังเกตเห็นถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ทั้งพลตรีจำลอง ศรีเมือง และผู้นำสมาพันธ์ประชาธิปไตย มิใช่เป็นผู้นำประชาชนให้เกิดความรุนแรงตามที่กล่าวอ้างในประกาศ และคำแถลงของพันเอกบัญชา ชวัลศิลป์ หากแต่ไม่สามารถควบคุมประชาชนบางส่วนให้อยู่ในความสงบได้ และมีบุคคลบางกลุ่ม ได้สร้างสถานการณ์ให้เกิดความวุ่นวายมากขึ้นกว่าเดิม รายงานข่าวจากสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จะให้รายละเอียดมากกว่าในการเคลื่อนไหว และระยะเวลา ในขณะที่ข่าวกรมประชาสัมพันธ์นั้นจะสรุปรวบรัดความให้สั้น อันอาจแสดงให้เห็นความเสียหายและความรุนแรงว่ามีมาก จนเป็นเหตุผลให้ใช้กำลังปราบปราม โดยไม่กล่าวถึงคนกลุ่มใหญ่ที่ยังคงอยู่อย่างสงบในบริเวณใกล้เคียง

อย่างไรก็ตาม ยังมีข่าวปรากฏออกมาคล้าย ๆ กันของทั้งสององค์กรข่าวคือ การเผาสนามนางเลิ้ง และการยึดกองกำกับการเด็กและเยาวชน ซึ่งสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้นำเสนอข่าวเหตุการณ์นี้

ข่าวไอเอ็นเอ็น

ผู้สื่อข่าว :

...จนกระทั่งเวลาประมาณ 1.00 น. ของวันนี้ กลุ่มผู้ประท้วงได้บุกยึดสถานีตำรวจนางเลิ้ง และเผารถอีกหลายคัน...จนเวลา 2.40 น. กลุ่มผู้ประท้วงกลุ่มนี้ (กลุ่มผู้ประท้วงส่วนหน้าที่ควบคุมไม่ได้) ได้เข้ายึดกองกำกับการสวัสดิการ

เด็กและเยาวชน และได้ปล่อยผู้ต้องหาที่ถูกคุมขังทั้งหมด พร้อมทั้งยึดอาวุธ เป็น
ที่มีอยู่มาแจกจ่ายกัน พร้อมกันนั้นได้ทำการตอบโต้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่ในกอง
กำกับการสวัสดิการเด็กและเยาวชน ... ในเวลาประมาณ 2.45 น. กลุ่มผู้
ประท้วงได้ลงมือเผาธงกำกับการสวัสดิการเด็กและเยาวชน...

และเมื่อตรวจสอบดูจากสถานการณ์จริง ที่รายงานในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ก็
พบว่าในเวลาใกล้เคียงกับ 1.00 น. ของวันที่ 18 พค. นี้ วิทยุตำรวจได้รายงานว่ามีกรเฆารณ
ดับเพลิงหลายคัน และเข้าล้อมสถานีนางเล็งในเวลา 2.00 น. ผู้ชุมนุมมีกลุ่มหนึ่งได้เข้ายึด และ
ทำลายสถานีตำรวจดับเพลิงภูเขาทอง และในเวลา 2.10 น. ผู้ชุมนุมกลุ่มหนึ่งราว 1 พันคน ได้
เข้ายึด ส.น.นางเล็ง และยึดเป็นประมาณ 20 กระบอก จากนั้นจึงได้เผาสถานีนางเล็งในเวลา
3.40 น. และมีกลุ่มผู้ประท้วงอีกชุดหนึ่งเดินทางไปยังกองกำกับการสวัสดิการเด็กและเยาวชน
และทำการเผาทำลายเช่นกัน ทั้งนี้ กลุ่มผู้ชุมนุมชุดนี้ได้ทำลายรถ และนำหินขว้างปากระจกของ
ส.น.นางเล็งจนเสียหาย รวมถึงจุดไฟเผารถดับเพลิงแล้วถึง 2 คัน

จะเห็นได้ว่า ข้อมูลเบื้องต้นถึงการเผา ส.น.นางเล็ง ยึดกองกำกับการสวัสดิการเด็ก
และเยาวชน รวมถึงการเผาทำลายรถดับเพลิงจะเหมือนกันทั้ง 3 แห่งข่าว แต่รายละเอียด
เรื่องเวลามีความแตกต่างกัน อีกทั้งยังไม่มีแหล่งข่าวที่ยืนยันแน่นอน ไม่สามารถหาที่มาของ
ข่าวอย่างกระจ่างตามเวลาที่เกิดขึ้นจริงทั้ง 2 สื่อ คือ หนังสือพิมพ์ และ วิทยุ ข่าวนี้ยังม
ความคลุมเคลืออยู่ว่า กลุ่มผู้ประท้วงเป็นคนกลุ่มใด ใช้ผู้ร่วมประท้วงจริงหรือไม่

นอกจากนี้สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ยังได้เสนอถ้อยแถลงและการตอบคำถามของพันเอก
บัญชา ชวัลศิลป์ แต่จะเน้นประเด็นที่เหตุการณ์ภายหลังการสลายกลุ่มชนของเจ้าหน้าที่ทหารและ
ตำรวจ การแก้ไขปัญหาการดำเนินและการใช้ความรุนแรงในการคลี่คลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
อันแตกต่างไปจากการนำเสนอของข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ที่เสนอแต่เพียงสรุปสถานการณ์จากถ้อย
แถลงของทางการเท่านั้น

ข่าวไอเอ็นเอ็น

พันเอกบัญชา ชวัลศิลป์ : ... สำหรับสถานการณ์ในขณะนั้น อยู่ที่เกิดการแก้ไขเฉพาะหน้า
โดยเร็วที่สุด ส่วนการเจรจากันเพื่อความสงบนั้น ในบางจุดที่ทากที่เป็นมิตรกัน
มากแล้ว ... สำหรับการชุมนุมนั้น ยังไม่ได้มีการจับกุมผู้ชุมนุมแต่อย่างใด

...ส่วนการเผา ส่น. นางเล็ง และรศดับเพลิงมีการกล่าวว่่า เป็นการทำ
ของกองทัพนี้เห็นเด่นเห็นว่า กองทัพไม่ได้ประโยชน์แต่อย่างใดที่จะทำอย่างนั้น...
และทางกองกำลังรักษาพระนคร ขอยืนยันว่าจะทำทุกอย่างด้วยความจำเป็น
เท่านั้น และจะไม่ใช้ความรุนแรงสำหรับการชุมนุมในครั้งนี้ เท่าที่ตนได้รับ
รายงาน ทุกอย่างคลายความตึงเครียดลงบ้างแล้ว...

จะเห็นได้ว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่สงบขึ้น บทบาทของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยจะ
เปลี่ยนแปลงไปตามความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาล กล่าวคือ จากการที่ไม่เห็นความสำคัญของการ
ชุมนุมในเบื้องต้น เปลี่ยนเป็นการกล่าวหาผู้นำฝ่ายค้านว่า ผู้นำในการก่อความไม่สงบและ
ประชาชนที่ชุมนุมว่าเป็นผู้ก่อความไม่สงบ ชาววิทยุประเทศไทยไม่แตกต่างอะไรจากประกาศของ
ฝ่ายรัฐบาลและทหารที่สรุปว่าเกิดอะไรขึ้นจากถ้อยแถลงของทหาร และเสนอข่าวประกาศของ
ทางราชการเป็นส่วนใหญ่ ตรงกันข้ามกับสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ที่ได้ติดตามเหตุการณ์วิกฤติอย่าง
ใกล้ชิดตลอดเวลา จากการประกาศของผู้ประกาศในสถานีที่เรียกร้องจากผู้สื่อข่าวในพื้นที่ มัน
จะมีรายงานของแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาลและทหาร แต่ก็จะเน้นไปที่การดำเนินการต่อไปจะกระทำ
อย่างไร จะใช้กำลังเข้าปราบปรามอย่างเด็ดขาดหรือไม่ และจะมีทางคลี่คลายสถานการณ์ได้
อย่างไรหรือไม่

7) การจับกุมพลตรีจำลอง ศรีเมือง

ความเป็นมาของเหตุการณ์

จากการตัดสินใจสลายกลุ่มชนบางส่วนที่ก่อความรุนแรง ทำลายสถานที่ราชการและ
ทำร้ายเจ้าหน้าที่ในเวลา 4.00 น. ของวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 เศษแล้ว การออกประกาศ
สถานการณ์ฉุกเฉิน ปรากฏว่าทหาร 1 กองพัน เดินเรียงแถวหน้ากระดานไปยังกลุ่มประชาชนที่
อนุเสาวรีย์ประชาธิปไตยและยิงปืนขึ้นฟ้าหลายชุด ยังผลให้กลุ่มผู้ชุมนุมนอนราบลงกับพื้น แต่ไม่หนี
เป็นส่วนใหญ่ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ประกาศให้ประชาชนนอนราบลง ให้มาจับตนคนเดียว
ต่อมามีการยิงปืนขึ้นฟ้าอีก 1 ชุด ในเวลา 4.50 น. แต่ประชาชนก็ยังไม่ถอยหนี ต่อมาในตอน
สาย เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ส่งตัวแทนมาเจรจากับผู้นำในการชุมนุม แต่ไม่เป็นผล และได้มีทหาร

เข้ามาเสริมกำลังเพิ่ม โดยตำรวจถูกถอนกำลังไปจนหมด ทหารกลุ่มนี้ได้แยกย้ายไปปิดถนนจุดสำคัญ ถึงผลให้ทัศนวิสัยผู้ชุมนุมอยู่ที่สะพานผ่านฟ้า ส่วนท้ายชบวนอยู่ที่กลางถนนราชดำเนิน โดยมีทหารอื่น เรืองแถวปิดท้ายชบวน

ในเวลาราวเที่ยงเศษ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้ให้สัมภาษณ์สดแก่สถานีวิทยุไทยบีบีซี และกล่าวตำหนินายกรัฐมนตรี ที่ได้ใช้ความรุนแรงกับประชาชน และยังยืนยันจะชุมนุมต่อไปเหมือน เดิม ยังมีประชาชนบางส่วนทยอยมาร่วมชุมนุมกันเรื่อย ๆ ตามตรอก ซอกซอยต่าง ๆ ที่จะเข้ามา ได้ ในขณะทีเวลา 14.00 น. นายกรัฐมนตรีได้ออกมาแถลง โดยถ่ายทอดวิทยุและโทรทัศน์ทั่วประเทศ ถึงการชุมนุมที่เกิดขึ้น โดยให้สัญญาว่าจะเร่งดำเนินการทุกทาง เพื่อให้สถานการณ์เข้าสู่ ความสงบโดยเร็วที่สุด

และในเวลา 15.05 น. ทหาร 3 กองพัน ได้รวมกำลังกันยิงปืนขึ้นฟ้าแยกเป็น 3 สาย เพื่อสลายกลุ่มผู้ชุมนุม จากนั้นได้มีเจ้าหน้าที่ทหารกลุ่มหนึ่งตรงเข้าจับกุมพลตรีจำลอง ศรีเมือง และผู้หญิงในชุดหม้อข้าวอีกหนึ่งคน รวมถึงต้อนจับแกนนำผู้ชุมนุมและประชาชนในบริเวณใกล้เคียงอีก ราว 100 คน ขึ้นรถเอ็มซี ยังคงเหลือประชาชนส่วนหนึ่งชุมนุมอยู่บริเวณถนนราชดำเนิน ทาง ด้านสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กรมประชาสัมพันธ์และโรงแรมรอยัล จากนั้นเวลา 15.58 น. ทางทหารได้ออกประกาศเพื่อให้ทราบว่าได้สลายกลุ่มผู้ก่อการจลาจลโดยไม่เสียเลือดเนื้อ ขอให้ ประชาชนอย่าเข้าไปในบริเวณดังกล่าว

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

ข่าวที่กรมประชาสัมพันธ์เสนอเหตุการณ์การจับกุมพลตรีจำลอง ศรีเมือง นั้นเป็นรูปของ ประกาศแถลงการณ์กรมตำรวจที่ประกาศจับกุมตัวบุคคลผู้ก่อการชุมนุมเพิ่มเติม จำนวน 7 คน และได้กล่าวถึงการจับกุมพลตรีจำลองว่า

ข่าว สวท.

แถลงการณ์กรมตำรวจ : ... ทั้งนี้ จากการสืบสวนสอบสวนของเจ้าพนักงานได้ความว่า บุคคลที่มีรายชื่อทั้ง 7 คนดังกล่าว ได้ร่วมกับพลตรีจำลอง ศรีเมือง ซึ่งได้ถูกจับกุม ในขณะกระทำความผิดไปแล้วเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 เวลา 15.20 น.

โดยได้นำออกอากาศ 2 ครั้ง ในเวลา 22.00 น. วันที่ 18 พฤษภาคม 2535 และ 7.00 น. ของวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 ซึ่งจะเป็นการสรุปสั้น ๆ ถึงแถลงการณ์ดังกล่าว จากนั้น ในเช้าภาคค่ำของวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 จึงได้เสนอเหตุการณ์นี้อีกครั้ง จากแหล่งข่าวที่เป็นทางการเช่นกัน คือ พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์ โดยกล่าวว่า ได้จับกุมตัวพลตรีจำลอง ศรีเมือง ผู้นำการชุมนุมเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

ข่าวของกรมประชาสัมพันธ์ในกรณีนี้ ไม่มีความแตกต่างจากการเสนอเหตุการณ์ปะทะที่เสนอไปเบื้องต้น อันทำให้เห็นชัดเจนถึงความสำคัญของแหล่งข่าวทหาร ซึ่งมีบทบาทมากต่อการนำเสนอข่าวความขัดแย้ง และการจลาจลทางการเมืองที่เกิดขึ้น ยังผลให้สถาบันทางการเมืองอื่น ๆ ถูกลดบทบาทลงไป คงเหลือแต่เพียงเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจ

เช่นเดียวกับสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นที่ใช้การรายงานข่าวเหตุการณ์ส่วนใหญ่โดยผู้สื่อข่าว ทั้งนี้อนอกจากกล่าวถึงการจับกุมพลตรีจำลอง ศรีเมือง และภริยา (โดยเข้าใจว่าเป็นคุณศิริลักษณ์ ศรีเมือง) ไปแล้ว ยังได้พูดถึงจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต จากการสลายกลุ่มประชาชนที่ชุมนุมด้วย โดยยอดตัวเลขมาจากโรงพยาบาล การนำเสนอดังกล่าวนี้บ่งว่าเป็นข้อมูลที่ตรงกันข้ามกับประกาศของทางราชการที่ออกอากาศ ในเวลา 15.58 น. ว่า กองกำลังรักษาพระนครได้เข้าสลายกลุ่มก่อการจลาจลโดยไม่มีการเสียเลือดเนื้อแต่ประการใด

สำหรับการรายงานข่าวส่วนของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นแล้ว จะใช้ผู้สื่อข่าวในพื้นที่เป็นกลไกสำคัญในการส่งข่าว แต่กระนั้น ทางกองบรรณาธิการก็จะพิจารณาออกตามเวลาตามปกติ แม้เหตุการณ์การจับกุมตัวพลตรีจำลอง ศรีเมือง จะเป็นเหตุการณ์สำคัญที่น่าความสนใจแก่ประชาชนโดยทั่วไป แต่ก็ไม่มีการแทรกการปกปิดเพื่อรายงานข่าวด่วนแต่ประการใด เมื่อพิจารณาดูเวลาที่ออกอากาศข่าวนี้คือ 17.00 น. จะเห็นได้ว่าล่าช้ากว่าประกาศของทางราชการ และสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นถึงเกือบ 2 ชั่วโมง ทั้งที่ในสถานการณ์ที่ประชาชนมีการตื่นตัวด้านข่าวสารสูง ควรจะได้มีการรายงานข่าวด่วนบ่อยครั้งกว่าปกติ

กรณีนี้แสดงให้เห็นว่า ทางสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นก็ยังคงติดเงื่อนไขในแง่อำนาจสั่งการของเจ้าของสถานี ที่ทำให้ตัดสินใจเสนอข่าวตามเวลาปกติมากกว่าการเสนอข่าวด่วนเป็นระยะ ๆ อันจะเป็นการให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากเกินกว่าความต้องการของฝ่ายรัฐบาล และอาจละเลยข่าวบางประการที่เร็วกว่าประกาศราชการ ซึ่งมีข้อความขัดแย้งกัน อันทำให้เกิดความสับสนในการรับรู้ข้อเท็จจริงได้

- 8) มีการชุมนุมที่หน้ากรมประชาสัมพันธ์และเผด็จการกรมประชาสัมพันธ์ ทหารได้สลายกลุ่มชนใน
โรงแรมรอยัลและจับกุมอีกนับพันคน

ความเป็นมาของเหตุการณ์

หลังจากกลุ่มทหารได้จับกุมพลตรีจำลอง ศรีเมือง และผู้นำการชุมนุมบางส่วนแล้ว ทหารได้พยายามเข้าเคลียร์พื้นที่ ถนนราชดำเนิน ด้วยการยิงปืนขึ้นฟ้าเข้าสลายกลุ่มชน แต่ยังคงมีประชาชนนับพันคน ชุมนุมอยู่บริเวณด้านหน้าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลถึงอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ซึ่งต่อมาจากการได้เข้าปิดล้อมประชาชนกลุ่มนี้ และวางลวดหนามไม่ให้ประชาชนเดินเข้ามาสมทบอีก

ต่อมาในเวลา 17.00 น. เศษของวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 ราชการและตำรวจได้เข้าสลายกลุ่มผู้ชุมนุมอีกครั้งบริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย และจับกุมประชาชนชั้นรอยัลเอ็มซีอีก 4 คนรถ นั้นถือเป็นการปฏิบัติการของทหารที่เข้ายึดถนนราชดำเนินอย่างเด็ดขาด จากนั้นในเวลา 18.00 น. ทหารได้ยิงปืนขึ้นฟ้าเข้าสลายกลุ่มชนบริเวณสำนักงานหนังสือพิมพ์ดาวสยามอีกครั้ง ทำให้กลุ่มชนเคลื่อนต่อไปรวมอยู่ที่หน้ากองสลากกินแบ่งรัฐบาล นอกจากนี้ยังเกิดกลุ่มชนเพิ่มขึ้น โดยรวมตัวกันขึ้นในจุดที่ปลอดภัยควบคุมของทหาร แม้ว่าการทหารจะพยายามเคลียร์พื้นที่ถนนราชดำเนิน ให้สามารถสัญจรไปมาตามปกติก็ตาม แต่จนถึงเวลา 20.30 น. ทหารก็ยังไม่สามารถควบคุมพื้นที่ได้ทั้งหมด ประชาชนยังคงทยอยมารวมตัวกันอีกครั้งที่หน้ากรมประชาสัมพันธ์และสนามหลวง โดยเป็นการชุมนุมที่ไม่มีผู้นำเช่นที่ผ่านมา

จากนั้นได้มีการเผาทำลายรถหลายประเภท รวมทั้งยึดรถเมล์จากที่ต่าง ๆ เพื่อนำประจันหน้ากับกลุ่มทหารที่ปรับรูปกำลังใหม่ จัดเรียงแถวหน้ากระดาน บริเวณหน้ากองสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นชั้น ๆ และได้โอบวงล้อมผู้ชุมนุมให้อยู่ตรงกลาง คือ ระหว่างหน้ากองสลากกินแบ่งรัฐบาลจนถึงโรงแรมรอยัล สำหรับพื้นที่สนามหลวงนั้นสามารถยึดคืนได้แล้วกว่า 80%

สถานการณ์ในขณะนี้ มีความตึงเครียดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากกลุ่มประชาชนขาดผู้นำ และทหารได้โอบกั้นที่โอบวงล้อมผู้ชุมนุม ด้วยการยิงปืนขึ้นฟ้าเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้ชุมนุมแตกหนีออกไป ผู้ชุมนุมจึงได้นำรถเมล์ที่ยึดมาได้เป็นเกราะกำบัง และเป็นเครื่องมือต่อต้านฝ่ายทหาร พร้อมกับการเผาประทัดจอยอยู่ในบริเวณดังกล่าวเป็นระยะ ๆ ในที่สุดเมื่อเวลา 23.00 น. ผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่ง ได้บุกเข้าไปถึงกรมประชาสัมพันธ์และกองสลากกินแบ่งรัฐบาลพร้อมจุดไฟเผา และทำลายสิ่งของ แม้เจ้าหน้าที่ทหารพยายามผลักดันผู้ชุมนุมให้ออกจากบริเวณดังกล่าว แต่ก็ไม่เป็นผลในระยะเวลานั้น ในช่วงนี้เอง ได้เกิดปฏิบัติการของกลุ่มมอเตออร์ไซด์จำนวนหนึ่งที่ระยะเวลา

ตามจุดต่าง ๆ และก่อนการจลาจลย่อย ๆ ที่กรุงเทพมหานครไม่ว่าเป็นการเผา และทุบทำลาย
สิ่งของสาธารณะรวมถึงการเฝ้ารถบรรทุกน้ำมัน เพื่อมาก่อนการประท้วงที่หน้ากองสลากกินแบ่งรัฐบาล
ด้วย

การทำลายสิ่งของของกลุ่มแก๊งค์มอเตอร์ไซด์รอบเมือง และการเผาทำลายสิ่งของ
บริเวณหน้ากรมประชาสัมพันธ์ กองสลาก และโรงแรมรอยัล ยังมีอยู่เป็นระยะ ๆ อันนับเป็นการ
ต่อสู้รูปแบบหนึ่งที่แตกต่างไปจากเดิมของกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง แม้หน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจดับเพลิง
พยายามเข้าไปควบคุมเพลิงในบริเวณดังกล่าวเพื่อดับเพลิง ณ อาคารกรมประชาสัมพันธ์ และกรม
สรรพากร แต่ปรากฏว่าไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่ได้ จึงต้องอาศัยกำลังทหารและตำรวจ เข้ายิง
เคลียร์พื้นที่ก่อนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะปฏิบัติงาน กระนั้นกรมประชาสัมพันธ์และกรมสรรพากร ก็ถูก
เผาทั้งหลัง รวมถึงบางจุดที่ควบคุมไม่ได้ (ข้อมูลนี้ยังไม่มีการยืนยันในข้อเท็จจริง)

ในเวลา 5.00 น. ของวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 เจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจจึงต้อง
ตัดสินใจเข้าเคลียร์พื้นที่อย่างเด็ดขาด พร้อมสลายและจับกุมฝูงชนที่ชุมนุมหน้ากรมประชาสัมพันธ์
และในโรงแรมรอยัลนับพันคน โดยมีรายงานว่า มีผู้ถูกจับกุมไม่ต่ำกว่า 3 พันคน จนในเวลา 10.00
น. เศษ ปฏิบัติการสลายกลุ่มชนของทหารก็สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทหารบางส่วนตรงกำลังไว้ที่
สะพานผ่านฟ้า ถนนราชดำเนิน และบางส่วนของกรมประชาสัมพันธ์และโรงแรมรอยัล และห้ามคน
เข้าไปบริเวณดังกล่าวเด็ดขาด

ทางด้านประกาศของทางราชการ ก็มีประกาศอยู่เป็นระยะ ในเวลา 21.40 น. ของ
วันที่ 18 พฤษภาคม 2535 มีประกาศว่า ฝูงชนจำนวนหนึ่งบุกเข้าไปยังกรมประชาสัมพันธ์ และ
สลากกินแบ่ง โดยพยายามวางเพลิง จึงขอให้ประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องงดเดินทางบริเวณดังกล่าว
ต่อมาราว 21.00 น. เศษ มีประกาศแจ้งว่า มีผู้ก่อวินาศกรรม ทำให้เกิดความไม่สงบ เผาสถานที่
ราชการจนเสียหายทำให้ทางราชการต้องใช้มาตรการรุนแรงในการระงับเหตุ ในเวลาไล่เลี่ย
กันมีประกาศแจ้งว่า ทหารไม่ได้ยิงประชาชนเสียชีวิต เวลา 3.45 น. ของวันที่ 19 พฤษภาคม
2535 กองกำลังรักษาพระนครออกสຽงสถานที่ 3 ใจความว่า เกิดการก่อวินาศกรรม
ในหลายจุด โดยผู้ก่อการที่มาจากป่า อำเภอพนมสวรคามและจังหวัดภาคใต้ เวลา 4.54 น.
กองกำลังรักษาพระนครออกสຽงสถานที่ 2 กล่าวเกี่ยวกับ โจรจักรยานยนต์ได้ก่อการร้าย
ในพื้นที่ กทม. และเวลา 6.00 น. เศษ ประกาศทางราชการได้แจ้งถึงการจับกุมผู้ก่อการจลาจล
ด้วยรถจักรยานยนต์จำนวนหนึ่งและผู้ชุมนุมที่ก่อการจลาจลหน้าโรงแรมรอยัล 700 คน ต่อมาใน
เวลาใกล้เคียงมีประกาศกองกำลังรักษาพระนคร ตามมาอีก 2 ฉบับ ใจความโดยสรุปคือ ความ

ไม่สงบที่เกิดขึ้น เกิดจากผู้ไม่หวังดี นิยมในลัทธิอุคมาการที่นิยมความรุนแรง และการปฏิบัติกา
 ของแก๊งค์จักรยานยนต์ ได้ชวนเพื่อโดยอ้างชื่อพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ในกรณีนี้ด้วย

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

เป็นที่น่าสังเกตจากรายที่ 22 หลังจากข่าวกรมประชาสัมพันธ์ไม่มีรายงานโดย
 ผู้สื่อข่าวเลข นับจากการชุมนุมประท้วงที่สนามหลวง ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2535 ต่อมากรม
 ประชาสัมพันธ์ได้มีรายงานข่าวการเผาทำลายตึกกรมประชาสัมพันธ์ และรายการเข้าควบคุมกลุ่มชน
 ที่ประท้วงในโรงแรมรอยัล โดยผู้สื่อข่าวถึง 2 ข่าว ที่ออกอากาศในวันเดียวกัน คือวันที่ 18
 พฤษภาคม 2535 ดังมีรายละเอียดในตารางที่ 23 แต่อย่างไรก็ตามรายงานข่าวดังกล่าวก็ยังคง
 เป็นลักษณะเช่นประกาศของทางราชการ ที่บอกให้ทราบความเคลื่อนไหวของทางราชการและ
 นี้แจ้งว่า ทางกรมจะยังไม่ปล่อยตัวบุคคลที่ถูกจับกุม เพื่อควบคุมตัวไว้สอบสวนก่อน อันแสดงถึง
 บทบาท ข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งยังคงเสนอข่าวในฐานะกระบอกเสียงของรัฐบาล โดย
 เฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายทหารผู้ควบคุม และดูแลสถานการณ์อยู่ในขณะนี้

รายงานข่าวเหตุการณ์นี้ ยังมีปรากฏทางแหล่งข่าวทหารอีกด้วย ทั้งในรูปของการสรุป
 แถลงการณ์ทั้ง 4 ฉบับของกองกำลังรักษาพระนครที่ออกอากาศไปแล้วในตอนเช้าตรู่ของวันที่ 19
 พฤษภาคม 2535 และคำแถลงต่อผู้สื่อข่าวของพันเอกบัญชา ชวัลศิลป์ เพื่อแจ้งความคืบหน้าและ
 เหตุผล ในการตัดสินใจปฏิบัติการต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ ซึ่งล้วนแสดงความชอบธรรมของฝ่าย
 รัฐบาล โดยเฉพาะทหารในการปฏิบัติการ เช่นที่ผ่านมา

ข่าว สวท.

พันเอกบัญชา ชวัลศิลป์ : ... และตอนเช้าวันนี้ เจ้าหน้าที่ได้เคลียร์ที่บริเวณถนนราชดำเนิน
 ทางหน้ากรมประชาสัมพันธ์ได้แล้ว และคิดว่าบริเวณนี้จะใช้สัญจรไปมาได้...
 กองกำลังรักษาพระนครเห็นว่าการเรียกร้องทางการเมืองครั้งนี้ ในขั้นต้น
 เป็นการรวมตัวที่บริสุทธิ์... ส่วนการชุมนุมต่อมา มีบางพรรคบางองค์การเข้า
 มาเกี่ยวข้อง และมีการปลุกเร้าไปในทางรุนแรง...

รายงานข่าวจากผู้สื่อข่าว ก็ยังมีบทบาทสำคัญในการเสนอข่าวสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ที่
 แจ้งให้ทราบความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงเป็นระยะ ๆ ว่า หลังจากการควบคุมตัวพลตรี
 จำลอง ศรีเมือง แล้ว กลุ่มประชาชนก็ไม่ได้สลายตัวแต่อย่างใด ขณะเดียวกัน ก็ได้ยึดรถประจำ

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าว กับวัน-เวลา ของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	ส่วน.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
มีการชุมนุมที่บริเวณ หน้ากรมประชาสัมพันธ์ และเผาศึก กรมประชาสัมพันธ์ (19 พ.ค.35/ 1.30 น.)	ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค.35 12.30 น.	ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค.35 21.00 น.,
	แถลงการณ์จากกองกำลัง รักษาพระนคร	19 พ.ค.35 7.00 น.		22.00 น., 23.00 น.,
	พันธเอกบัญชา ชวาลศิลป์	19 พ.ค.35 12.30 น., 20.00 น.	ผู้สื่อข่าว	24.00 น. 19 พ.ค.35 9.00 น.
	กองบัญชาการตำรวจ ดับเพลิง	19 พ.ค.35 13.00 น.		
	ทหารได้สลายกลุ่ม ชนในโรงแรมรอยัล	พันธเอกบัญชา ชวาลศิลป์ 19 พ.ค.35 12.30 น.,	ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค.35 9.00 น.
	และหน้ากรมประชาสัมพันธ์ พร้อมจับกุม อีกหลายพันคน (19 พ.ค.35/ 5.00-8.45 น.)	พันธเอกบัญชา ชวาลศิลป์ 19 พ.ค.35 16.00 น., 20.00 น.	ผู้สื่อข่าว	
	ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค.35 12.30 น., 20.00 น. 20 พ.ค.35 7.00 น.		

ตารางที่ 23 แสดงการเปรียบเทียบเนื้อหาข่าวที่สถานีวิทยุกรมประชาสัมพันธ์และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น
นำเสนอเหตุการณ์ ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2535

ประเด็น	ตารางเทียบเนื้อหาข่าว
	เนื้อหาข่าว สวท. รายงาน
การประชุมหน้าบริเวณกรมประชาสัมพันธ์ และเผาศึกกรมประชาสัมพันธ์ (19 พ.ค.35/1.30 น.)	ผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งไปสังเกตการณ์ความเสียหาย จากเพลิงไหม้อาคารที่ทำการกรมประชาสัมพันธ์ สำนักงาน สลากกินแบ่งของรัฐบาล และกรมสรรพากร ได้รายงานว่า เพลิงได้ไหม้อาคารของกรมประชาสัมพันธ์ ตั้งแต่ชั้นที่ 1 ถึงชั้นที่ 3 หด เหลือแต่โครงสร้างของอาคารเท่านั้น เช่นเดียวกับอาคารของกรมสรรพากร ซึ่งเพลิงไหม้ทั้งหมด สำหรับสำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาล ถูกเพลิงไหม้ เสียหายบ้าง แต่ไม่มากนัก (ออกอากาศ 12.00 น. วันที่ 19 พ.ค.35)
ทหารได้สลายกลุ่มชนในโรงแรมรอยัล และหน้ากรมประชาสัมพันธ์ พร้อมจับกุม อีกหลายพันคน (19 พ.ค.35/5.00-8.45 น.)	ผู้สื่อข่าวกรมประชาสัมพันธ์ รายงานว่า เข้าวันนี้ (19 พ.ค. 35) เจ้าหน้าที่ได้จับกุมผู้ชุมนุมประท้วงที่บริเวณ ถ.ราช- ดำเนินกลาง หน้ากรมประชาสัมพันธ์ และที่อยู่ในโรงแรม รัตนโกสินทร์ ซึ่งมีนักศึกษา พนักงานบริษัท และนักศึกษา แพทย์ ที่ไปตั้งหน่วยรักษาพยาบาล ใน ร.ร.รัตนโกสินทร์ ประมาณ 2,000 คน ขึ้นรถอ้อมสี่ เสรีจัสสันเมื่อเวลา 11.00 น. เจ้าหน้าที่ไม่เปิดเผยจะนำผู้ชุมนุมเหล่านี้ไปไว้ ที่ไหน

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ประเด็น	ตารางเทียบเนื้อหาข่าว
	เนื้อหาข่าว สวท. รายงาน
	<p>จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ทหารในวันนี้ ได้รับคำตอบว่าจะนำตัวผู้ชุมนุมเหล่านี้ไปสอบสวนก่อน ซึ่งเดิมคาดว่าจะเป็นที่โรงเรียนพลตำรวจบางเขน แต่ต่อมาก็ไม่เปิดเผยสถานที่ว่าจะนำตัวผู้ชุมนุมเหล่านี้ไปไว้ที่ไหน เพียงแจ้งว่าผู้ปกครองยังไม่ต้องไปติดต่อรับตัวบุตรหลานกลับ เพราะจะมีการควบคุมและสอบสวนระยะหนึ่ง จนกว่าเหตุการณ์สงบ จึงจะปล่อยตัวบุคคลเหล่านี้</p> <p>(ออกอากาศ 12.00 น., 12.30 น. วันที่ 19 พ.ค.35)</p>

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ประเด็น	ตารางเทียบเนื้อหาข่าว
	เนื้อหาข่าวสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น
<p>การประชุมหน้าบริเวณกรมประชาสัมพันธ์ และเผาศึกกรมประชาสัมพันธ์ (19 พ.ค.35/1.30 น.)</p>	<p>...สถานการณ์ทั่วไป ก่อนหน้าที่จะมีการเข้าควบคุมสถานการณ์ในส่วนของโรงแรมรอยัลนั้น ทางกลุ่มผู้ประท้วงได้ทำการยึดรถเมล์ จำนวนกว่า 10 คัน มีการนำรถแก๊ส และรถน้ำมันมาเผา ทำให้เกิดความเสียหาย และในส่วนของกรมประชาสัมพันธ์ก็เผาและได้รับความเสียหายมากทั้งหลัง... (ออกอากาศ 01.00 น. วันที่ 19 พ.ค.35)</p>
<p>ทหารได้สลายกลุ่มชนในโรงแรมรอยัล และหน้ากรมประชาสัมพันธ์ พร้อมจับกุมอีกหลายพันคน (19 พ.ค.35/0.00-8.45 น.)</p>	<p>รายงานสถานการณ์การประชุมของกลุ่มประชาสัมพันธ์ที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าฯไปจนถึงบริเวณท้องสนามหลวง หลังจากที่ได้ทางราชการได้เข้าควบคุมสถานการณ์ไว้ตั้งแต่เวลา 15.00 น. จนกระทั่งในเวลาประมาณ 5.00 น. ก็ได้เข้าสลายกลุ่มผู้ชุมนุมที่อยู่ในบริเวณโรงแรมรอยัล ซึ่งตั้งเป็นศูนย์ในการรักษาพยาบาล โดยใช้กองกำลังจากทหารต่างจังหวัด และในเวลาประมาณเกือบหกนาฬิกา ทหารสลายก็เข้าควบคุมได้ โดยกลุ่มผู้ชุมนุมได้ถูกควบคุมตัว เพื่อส่งตัวไปยังโรงเรือนพลตำรวจบางเขน เพื่อทำการสอบสวนต่อไป โดยถูกจับกุมไปประมาณกว่า 1,000 คน ... สำหรับการชุมนุมบริเวณถ.ราชดำเนิน ในขณะนี้ได้สิ้นสุดแล้ว พร้อมทั้งจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก</p>

ทางเพื่อปิดกั้นเส้นทาง เพลารถขนส่งของกองทัพอากาศ ซึ่งคาดว่าเป็นรถเสบียง และประชาชน ถึงมาร่วมชุมนุมเป็นจำนวนมาก แม้จะไม่ได้ทราบจำนวนที่แน่นอนก็ตาม แต่ได้อธิบายว่า "ประชาชนที่มาเข้าร่วมชุมนุมในขณะนี้ ได้มีจำนวนมากเต็มสนามหลวง และเลยไปยังถนนที่จะเดินทางไปถึง กระทรวงมหาดไทยอีกด้วย" (ข่าวไอเอ็นเอ็น เวลา 21.00 น., 18 พฤษภาคม 2535) หลังจากนั้นก็จึงมีประกาศจากราชการแจ้งว่า ยังมีฝูงชนจำนวน 4 หมื่นคนบุกรุกกองสลากกินแบ่งรัฐบาลและกรมประชาสัมพันธ์

ต่อมาในเวลา 22.00 น. ของวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้รายงานว่ ในเวลาประมาณ 21.20 น. กลุ่มทหารเตรียมพร้อมที่จะสลายกลุ่มผู้ชุมนุมอีกครั้งหนึ่งในบริเวณกองสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีผู้ชุมนุมอยู่ราว 3 หมื่นคน ในขณะที่ผู้ชุมนุมกลุ่มหนึ่งได้ยึดรถเมล์อีกรอบ มาสมทบบริเวณกองสลากกินแบ่งรัฐบาลอันทำให้ทั้งสองฝ่ายประจันหน้ากันอีกครั้ง แต่ยังไม่มีความรุนแรงใด ๆ ส่วนทางสะพานผ่านฟ้ามีรายงานว่า ได้ยื่นเสียงปืนยิงขึ้นฟ้าช่วงเวลาหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีรายงานปฏิบัติการของกลุ่มมอเตอ์ไซด์ด้วย ซึ่งยึดรถเมล์ และเรียกร้องไห้คนมาร่วมชุมนุมที่สนามหลวง แต่ไม่มีรายละเอียดของการเรียกร้องดังกล่าว ตามที่กองกำลังรักษาพระนครรายงานในแถลงการณ์ฉบับที่ 4 ว่าได้กล่าวหาอ้างถึงบุคคลอื่นด้วย

เวลา 23.00 น. ของวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้รายงานว่ มีการปะทะกันแล้วระหว่างทหารกับกลุ่มผู้ร่วมชุมนุมที่หน้ากองสลากกินแบ่งรัฐบาล ส่วนที่กรมประชาสัมพันธ์ ได้มีประชาชนบางกลุ่มบุกเข้าไปวางเพลิงอันเป็นสถานการณ์ที่ควบคุมไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีรายงานผู้บาดเจ็บด้วย แต่เป็นเพียงสั้น ๆ ว่า "มีรายงานว่าผู้บาดเจ็บจากการปะทะถูกส่งขึ้นรถพยาบาล เพื่อนำส่งโรงพยาบาลใกล้เคียงแล้ว" (23.00 น., 18 พฤษภาคม 2535) ในขณะที่เวลา 24.00 น. สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นได้รายงานว่ "ภายหลังจากการปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่ทหารและผู้ร่วมชุมนุมได้ยุติลง ปรากฏว่ามีผู้เสียชีวิตจำนวนหนึ่ง ซึ่งยังไม่สามารถตรวจสอบได้ และมีผู้บาดเจ็บประมาณ 300 คน ... นอกจากนี้ ยังมีรถพยาบาลคอยรับผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล แต่เนื่องจากรถพยาบาลมีจำนวนน้อย ไม่พอเพียง ทำให้ผู้บาดเจ็บหนักยังคงคั่งค้างในโรงแรมเป็นจำนวนมาก... และมีรายงานเพิ่มเติมว่า "ในขณะนี้ทุก ๆ ห้านาที ได้มีการปะทะกันอย่างรุนแรง โดยมีรถพยาบาลเข้าสมทบเป็นจำนวนกว่า 30 คันรถ" (24.00 น., 18 พฤษภาคม 2535) และยังมีรายงานด้วยว่ "สำหรับการดำเนินการรุนแรง ในการเผาสถานที่ราชการสำคัญในบริเวณท้องสนามหลวง และสถานที่ใกล้เคียงนั้น ทางประชาชนที่มาชุมนุมก็หยุดการกระทำดังกล่าวแล้ว ซึ่งการเผาสถานที่ราชการ อาจจะมาจากบุคคลที่ไม่หวังดีต้องการ

สร้างสถานการณ์ให้มีความรุนแรงมากขึ้น" (24.00 น., 18 พฤษภาคม 2535)

รายงานข่าวจากสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นอ้างว่า ได้ขัดแย้งกับประกาศของทางราชการ ในเวลา 2.28 น. ของวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 ที่กล่าวปฏิเสธว่า ทหารไม่ได้ยิงประชาชน โดยทางการจะหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง และใช้มาตรการเด็ดขาดเท่าที่จำเป็น อันเป็นการแสดงความกล้าในการนำเสนอข่าวตามความเป็นจริงระดับหนึ่งของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น อย่างไรก็ตาม ข่าวจากสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ก็ยังไม่สามารถระบุจำนวนของผู้ที่เสียชีวิตอย่างแน่นอนได้ และไม่มีรายงานข่าวอย่างต่อเนื่องอีกหลังจากเวลา 24.00 น. แล้ว จนกระทั่งได้นำเสนออีกครั้งในลักษณะสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยย่อ และกล่าวแต่เพียงสั้นถึงผู้เสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บว่ามีเป็นจำนวนมาก ตามตารางที่ 23

การไม่แสดงรายละเอียดในเรื่องจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตดังกล่าว ทั้ง ๆ ที่สามารถคาดการณ์เสนอได้ในช่วงลึกลับของคืนวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 อาจมองได้สองกรณีว่าเป็นเพราะไม่สามารถตรวจสอบจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่แน่นอนตามความเป็นจริงหรือเลือกที่จะไม่นำเสนอ เพราะอาจขัดแย้งต่อประกาศของทางราชการที่ปฏิเสธว่า เจ้าหน้าที่ทหารไม่ได้ทำร้ายประชาชน ซึ่งน่าจะจะเป็นไปตามข้อเท็จจริงในประการหลังเพราะข่าวช่วงท้ายของ เวลา 9.00 น. วันที่ 19 พฤษภาคม ได้รายงานว่า

...สำหรับการเกิดเหตุการณ์ชุมนุมประท้วง ตั้งแต่เมื่อวานนี้จนถึงเข้าวันนี้ ในส่วนของโรงพยาบาล ซึ่งมีผู้สื่อข่าวไอเอ็นเอ็นได้รายงานจากโรงพยาบาลวชิระ โรงพยาบาลศิริราช ว่า ในส่วนของผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ยังต้องการเลือดอีกเป็นจำนวนมาก ทุกกรุ๊ป โดยเจ้าหน้าที่ทางโรงพยาบาลได้แจ้งด้วยว่า สำหรับผู้ต้องการบริจาคเลือด ควรที่จะได้พักผ่อนอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 5 ชั่วโมงจึงจะทำการบริจาคเลือดได้...

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้เพิ่มเติมว่า ข่าวการจับกุมผู้ชุมนุมประท้วงในโรงแรมรัตนโกสินทร์ได้รับการเสนอเหมือนกัน โดยทั้งสององค์กรข่าวเนื้อหาจะใกล้เคียงกันว่า มีการถูกควบคุมตัวโดยทหาร ในเวลาเข้าตรู่ และเสร็จสิ้นในตอนสาย ทว่ายังมีรายงานที่ไม่ตรงกันอยู่บางจุด คือ จำนวนของผู้ที่ถูกจับกุม โดยข่าวกรมประชาสัมพันธ์รายงานว่า ประมาณ 2,000 คน สำนักข่าวไอเอ็นเอ็นรายงานว่า กว่า 1,000 คน ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐรายงานว่าประมาณ 3,000 คน จากประกาศทางราชการจำนวน 700 คน และสถานที่ที่นำผู้ชุมนุมที่ถูกจับได้ไปควบคุมตัวไว้ ก็ยังรายงานไม่ตรงกันอีกด้วย แสดงว่าข่าวนี้ยังมีความคลุมเครือในรายละเอียดของจำนวนผู้ถูกจับกุม และสภาพของการจับกุมรวมถึงสภาพของผู้ถูกจับกุมด้วย

8) ปรากฏว่ามีแก๊งมอเตอร์ไซด์ก่อความไม่สงบทั่วเมือง

ความเป็นมาของเหตุการณ์

การต่อสู้ทางการเมืองในวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 มีเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นมาก่อนในการชุมนุมทางการเมืองครั้งใด ๆ และเหตุการณ์นี้มีบทบาทอย่างมากในการสร้างความวุ่นวายในระยะหลังของการชุมนุมประท้วง กล่าวคือ ได้เกิดกลุ่มมอเตอร์ไซด์รวมตัวกัน 50 คันขึ้นไป ได้ร่วมสร้างสถานการณ์ตามจุดสำคัญต่าง ๆ ในเมือง โดยมีการเผาขยะ ทำลายป้อมตำรวจ ทำลายไฟสัญญาณจราจร ทำลายสถานีวิทยุของสภารวมสมบัติ และยึดรถประจำทาง เพื่อนำไปร่วมในการต่อสู้ระหว่างผู้ชุมนุมประท้วงกับทหารที่หน้ากองสลาทและกรมประชาสัมพันธ์

กลุ่มมอเตอร์ไซด์นี้ ได้สร้างความลำบากใจแก่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองมากในการปราบปราม เนื่องจากมียานพาหนะที่ง่ายต่อการหลบหลีกเจ้าหน้าที่ และสามารถก่อการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกทั่วทุกจุดทั้งในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จนทางรัฐบาลได้เรียกกลุ่มมอเตอร์ไซด์ดังกล่าวว่าโจรมอเตอร์ไซด์

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

เนื่องจากแถลงการณ์ของกองกำลังรักษาพระนคร และการแถลงข่าวของพันเอกบัญชาชวาลศิลป์ ได้พยายามชักจูงให้คนทั่วไปเห็นว่า การกระทำของกลุ่มจักรยานยนต์เป็นการก่อการร้าย และมีพฤติกรรมเยี่ยงโจรจึงใช้คำเรียกว่า กลุ่มโจรจักรยานยนต์อยู่ตลอดเวลาการก่อการของกลุ่มดังกล่าวนี้ เพื่อต้องการให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเมือง และหวังผลทางการเมือง อันเป็นการกระทำของผู้ที่ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ โดยเป็นกลุ่มรับจ้างและฉวยโอกาสก่อจลาจลทั่วกรุงเทพฯ ตั้งนี้ เพื่อความสงบเรียบร้อยและการพิทักษ์ชีวิตและทรัพย์สินของทางราชการ กองกำลังรักษาพระนครจึงจะดำเนินการอย่างเฉียบขาด

ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ที่นำเสนอแต่แหล่งข่าว ตามตารางที่ 24 จึงได้สะท้อนเหตุผลในการอ้างความชอบธรรมดังกล่าวอย่างชัดเจน รวมถึงบทบาทของสถาบันทหารในการควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งแม้ตำรวจก็ยังมีบทบาทที่น้อยกว่า ทั้งที่เป็นหน้าที่โดยตรง ก็ไม่ปรากฏเป็นแหล่งข่าว ของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์

สำหรับการนำเสนอของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นนั้น ได้กล่าวถึงความเคลื่อนไหวและคำสั่งของราชการ เกี่ยวกับปฏิบัติการกับกลุ่มมอเตอร์ไซด์แต่เพียงสั้น ๆ ว่า มีการแถลงข่าวที่จะจัดการ

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าวกับวัน-เวลาของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์
และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในเหตุการณ์โจรมอเตอร์ไซด์ วันที่ 18-19 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	สวท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
ปรากฏว่ามีแก๊งค์ มอเตอร์ไซด์ก่อ ความไม่สงบทั่ว เมือง (18-19 พ.ค.35)	แถลงการณ์ของ	19 พ.ค.35	ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค.35
		7.00 น.,		9.00 น.
	พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์	19.00 น.	พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์	19 พ.ค.35
				12.00 น.
		19 พ.ค.35	ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค.35
		16.00 น.,		21.00 น.
	20.00 น.			
	พันเอกบัญชา ชวาลศิลป์	19 พ.ค.35	พล.ต.อ.สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์	19 พ.ค.35
		12.30 น.		21.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค.35
				24.00 น.

กับกลุ่มมอเตอร์ไซด์ในชั้นใต้ดิน โดยไม่มีรายละเอียดถึงความเป็นมา เท่าที่ทราบจากรายงาน จากข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์

การที่ผู้สื่อข่าวเสนอเกี่ยวกับแก๊งมอเตอร์ไซด์ ก็กล่าวถึงสั้น ๆ ว่า มีการทำลายทรัพย์สินทางราชการโดยกลุ่มมอเตอร์ไซด์ และข่าวการปฏิบัติการของแก๊งค์มอเตอร์ไซด์ที่วงเวียนใหญ่ในเวลา 21.00 น. ของวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 หรือข่าวลือที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับแก๊งค์มอเตอร์ไซด์เท่านั้น

จากการรายงานข่าวในหลายแหล่งข่าวของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จึงทำให้ทราบถึงบทบาทที่เด่นชัดของกองกำลังรักษาพระนคร ในการปราบปรามกลุ่มมอเตอร์ไซด์ที่ก่อความวุ่นวายนี้ และรายงานที่ผู้สื่อข่าวเสนอ แสดงว่า การปฏิบัติการของกลุ่มมอเตอร์ไซด์มีเกิดขึ้นจริง ณ ที่แห่งใด กระทำการลักษณะใด มิใช่เป็นเพียงการกล่าวโดยรวมของแหล่งข่าวฝ่ายทหาร ที่เสนอในข่าวกรมประชาสัมพันธ์ที่ค่อนข้างกล่าวโดยสรุปและรวบรัดกว่ามาก

9) มีการชุมนุมที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความเป็นมาของเหตุการณ์

จากการที่ได้ปราบปรามผู้ชุมนุมประท้วงบริเวณถนนราชดำเนินของกองกำลังทหาร และตำรวจอย่างเด็ดขาด ในคืนวันที่ 18 พฤษภาคม 2535 จนถึงเช้าวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 ทำให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวไม่สามารถใช้เป็นที่พักชุมนุมประท้วงได้อีกต่อไป อันเป็นการใช้กำลังของรัฐบาลในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น การกระทำดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการรวมตัวกันอีกครั้งของนักศึกษาและประชาชน โดยใช้สถานที่บริเวณหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นที่ชุมนุมระยะแรก ของคืนวันที่ 19 พฤษภาคม 2535 ผู้ชุมนุมได้แบ่งเป็น 3 กลุ่มในการปราศรัยต่อต้านผู้นำรัฐบาลทหาร และการกระทำรุนแรงของฝ่ายรัฐบาล พร้อมทั้งได้สร้างสิ่งกีดขวางตามพื้นที่สำคัญ ในบริเวณดังกล่าวเพื่อป้องกันการสลายม็อบของทหาร

ต่อมาในเวลาเกือบเที่ยงคืน กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงได้เคลื่อนย้ายเข้ามาชุมนุมกันต่อ ณ ลานสวย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยมีการตรวจค้นอาวุธทางเข้าออกอย่างเข้มงวด และมีการช่วยป้องกันการกระทำของมือที่สามที่จะก่อความวุ่นวาย ทั้งนี้ คิวมีข่าวว่าทหารจะเข้าสลายม็อบของกลุ่มชนบริเวณถนนรามคำแหง แต่ในที่สุดก็ไม่มีทหารสลายตามที่ข่าว

อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้ประท้วงก็ไม่ยอมเลิกลา และได้นัดชุมนุมกันอีก ๗ ลาน สวป. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 ซึ่งแม้ทางการจะประกาศเคอร์ฟิว แต่ก็ยังมีคนมาร่วมชุมนุมประท้วงเป็นจำนวนมาก

การรายงานข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

จากตารางที่ 25 แม้จะมีการรายงานข่าวจากผู้สื่อข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ แต่ก็มีข้อความเพียงสั้น ๆ ไม่กี่ประโยค กล่าวแต่เพียงว่ามีการชุมนุมอยู่เท่านั้น และเหมือนเช่นการรายงานเกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมือง ที่ข่าววิทยุประเทศไทยนำเสนอมาตลอดคือ ไม่มีความเคลื่อนไหวและรายละเอียดที่มากพอ ให้เห็นภาพเชิงลึกของการชุมนุมประท้วงที่เกิดขึ้น แต่ก็ถือว่าเป็นการตัดสินใจในการนำเสนอเรื่องของผู้ขัดแย้งจากผู้สื่อข่าว แทนที่จะเป็นแหล่งข่าวฝ่ายทหาร ดังเช่นที่ผ่านมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ เริ่มเปลี่ยนท่าทีจากการเป็นกระบอกเสียงของรัฐบาลและทหารอย่างเหนียวแน่นในตอนแรก จนทำให้ประชาชนและองค์กรอื่น ๆ โจมตีมากพอปรกับการที่สมเด็จพระเทพฯ ได้มีพระราชดำรัสจากปารีส ประเทศฝรั่งเศส ถึงสถานการณ์ที่ไม่สงบในประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์จึงเริ่มกล้าเสนอข่าวของผู้ขัดแย้งให้มากขึ้น เพื่อเปลี่ยนจุดยึดของตนมาเป็นฝ่ายประชาชนมากกว่าเดิม (สัมภาษณ์ หัวหน้าข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 4 กุมภาพันธ์ 2536)

สำหรับสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นจะเห็นได้ว่า มีการนำเสนอความเคลื่อนไหวของการชุมนุมในครั้งนี้น้อยกว่าข่าวอื่น ๆ อย่างต่อเนื่องมากที่สุดด้วย นับตั้งแต่เริ่มการชุมนุมจนถึงเช้าของวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 ที่สถานการณ์เริ่มสงบลงแล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่า มีการเพิ่มเวลาในการนำเสนอข่าวจากเดิมสิ้นสุดที่ 24.00 น. ของวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 เป็นสิ้นสุดที่เวลา 5.00 น. ของวันที่ 21 พฤษภาคม 2535 และนำเสนอรายงานข่าวการชุมนุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยตลอดทุกคืนชั่วโมง

แสดงว่าสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ให้ความสำคัญต่อการประท้วงที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นพิเศษกว่าการชุมนุมในครั้งอื่น ๆ และสถานการณ์ข่าวอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในเวลานั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเกรงว่าจะเกิดการสลายฝูงชนของทหารที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงเสนอเพื่อให้เกิดการตื่นตัว ต้องการให้ผู้สลายการชุมนุมเปลี่ยนเป้าหมายไป (สัมภาษณ์ ผู้บริหารระดับสูง สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น, 16 ม.ค. 36) หรือเพราะเห็นว่าการชุมนุมที่เกิดขึ้นเป็นการชุมนุมลักษณะที่ดี และแตกต่างจากการชุมนุมที่นำไปสู่ความรุนแรง ตามที่ได้เกิดขึ้นบนถนนราชดำเนิน (สัมภาษณ์ หัวหน้า

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอของแหล่งข่าวกับวัน-เวลาของข่าววิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในการชุมนุมที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง วันที่ 19-20 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	ส่วท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
มีการชุมนุมที่ ม. รามคำแหง (19-20 พ.ค. 35)	ผู้สื่อข่าว	20 พ.ค. 35 7.00 น.	ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค. 35 21.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค. 35 22.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค. 35 23.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค. 35 24.00 น.
			ผู้สื่อข่าว	19 พ.ค. 35 9.00 น., 10.00 น., 14.00 น., 15.00 น., 21.00 น., 23.00 น., 20 พ.ค. 35 1.00 น., 5.00 น., 9.00 น.
			พล.อ.อ. อนันต์ กลิ่นทะ	20 พ.ค. 35 14.00 น.
			ชูศักดิ์ ศิรินิล	20 พ.ค. 35 17.00 น.

ข่าว สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น, 15 ม.ค.36)

อย่างไรก็ดี รายงานข่าวแสดงให้เห็นว่า การชุมนุมที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นการชุมนุมที่อยู่ในความสงบ โดยสันติและไม่ให้ความร่วมมือกับผู้ก่อวินาศกรรมใด ๆ ให้เกิดความเดือดร้อนทั้งต่อคนที่ชุมนุม และสมบัติสาธารณะ รวมทั้งมีนักวิชาการมายืนยันถึงสถานการณ์ดังกล่าวด้วย ส่วนที่คณะในฝ่ายรัฐบาล ก็ปรากฏว่ามีการกล่าวถึงความพยายามหลีกเลี่ยงความรุนแรงของกองกำลังรักษาพระนคร ในการดำเนินการกับกลุ่มชุมชนประท้วงดังกล่าว

จากหลายทัศนะในเรื่องความรุนแรง แสดงเจตจำนงดีของสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นที่ปรารถนาจะไม่ให้เกิดการใช้กำลังที่นำไปสู่ความรุนแรง ในการชุมนุมประท้วงที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง

10) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานกระแสพระราชดำรัส

ความเป็นมา

ความขัดแย้งทางการเมืองของทั้งสองฝ่ายที่เกิดขึ้น ในช่วงที่ผ่านมาสามารถคลี่คลายลงไปได้อย่างรวดเร็ว ด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญ อันบริจาจากพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทาน แก่ นายกรัฐมนตรีและพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในราวกลางดึกของคืนวันที่ 20 พฤษภาคม 2535 ที่ให้ทั้งสองใช้ความปกครองในการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง ตามวิถีทางของประชาธิปไตย

จากพระราชกระแสรับสั่งดังกล่าว ทำให้พลเอกสุจินดา คราประยูร และพลตรีจำลอง ศรีเมือง ออกมาแถลงร่วมกัน โดยนายทศ สอนรบที่จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามข้อเรียกร้องที่เคยเสนอไว้โดยเร็วที่สุด ส่วนพลตรีจำลอง ศรีเมือง ได้กล่าวให้ประชาชนร่วมมือกับทางราชการในการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

และในวันรุ่งขึ้น (21 พค.35) นอกจากจะไม่มี การชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้นอีกต่อไปแล้ว ตัวแทนของพรรคฝ่ายค้าน รัฐสภาและพรรคร่วมรัฐบาลยังได้แสดงท่าทีอย่างชัดเจน ให้เปิดประชุมสภาเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยเร็วที่สุด และทางรัฐบาลได้ปลดปล่อยผู้ถูกจับกุมทางการเมืองทั้งหมด พร้อมออกกฎหมายนิรโทษกรรมด้วย

อย่างไรก็ตาม ร.ต.ฉลาด วรฉัตร ยังคงอดอาหารประท้วงต่อไป เพราะถือว่านายทศ ยังไม่ได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง ตามข้อเรียกร้องของตน

การนำเสนอข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น

เนื้อหาที่นำเสนอของทั้งสององค์กร ไม่แตกต่างกันนัก คือรายงานและอัญเชิญกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมานำเสนอ โดยเฉพาะข่าววิทยุประเทศไทยจะปรากฏทั้งข่าวเรียง และข่าวอ่านอย่างสมบูรณ์ ในวิทยุภาคตลาดถ่ายทอด ดังนั้นสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น จึงไม่ต้องนำเสนอในรายละเอียดทุกประโยค แต่เป็นรายงานมีรูปว่าเกิดอะไรขึ้นจึงทำให้สถานการณ์ทางการเมืองคลี่คลายลงไปทางทิศ

ข่าวไอเอ็นเอ็น

ผู้สื่อข่าว... ขณะนี้ทางกลุ่มผู้ชุมนุม ได้มีมติที่จะหยุดการชุมนุมภายหลังจากที่โทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจได้เสนอข่าว ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้มีพระบรมราชานุญาตให้พลเอกสุจินดา คราประยูร และพลตรีจำลอง ศรีเมือง อุดหนุนหน้าพรรคพลังธรรม และเป็นแกนนำในการชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้เข้าเฝ้า ทรงพระราชทานคำแนะนำให้ทั้งสองหันหน้าเข้าหาหรือปัญหาที่เกิดขึ้น และภายหลังจากนั้นทั้งสองได้ร่วมกันแถลงข่าว (9.00 น. 21 พค.35)

จากตารางที่ 26 การที่ข่าววิทยุประเทศไทยนำเสนอ กระแสพระราชดำรัสบ่อยครั้งทั้ง 4 ช่วงข่าวภาคถ่ายทอด เป็นเพราะต้องการย้ำ โดยใช้สถาบันพระมหากษัตริย์ทำให้เกิดความสงบให้ฝ่ายคู่ขัดแย้งหยุดการกระทำที่ประท้วงรัฐบาล และอาจรวมถึงว่าเป็นการเตือนรัฐบาลให้หยุดการปราบปรามที่ใช้กำลังกับประชาชนด้วย รวมถึงแสดงว่าในขณะที่ความขัดแย้งทั้งหลายได้คลี่คลายลงแล้วด้วยดี

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบลักษณะการนำเสนอแหล่งข่าวกับเวลาของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์ และ
สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น ในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานกระแส-
พระราชดำรัส ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2535

ประเด็นข่าว	แหล่งข่าว			
	ส่วท.	วัน-เวลา ออกอากาศ	ไอเอ็นเอ็น	วัน-เวลา ออกอากาศ
พระบาทสมเด็จพระ พระเจ้าอยู่หัว พระราชทานกระแส พระราชดำรัสแก่ พลเอกสุจินดา คราประยุทธ์ และ พลตรีจำลอง ศรีเมือง (20 พ.ค. 35/ 24.00 น.)	พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว (ข่าวประกอบเสียงและ เทปอ่าน)	20 พ.ค. 35 7.00 น., 12.30 น., 19.00 น., 20.00 น.	ผู้สื่อข่าว	21 พ.ค. 35 9.00 น.